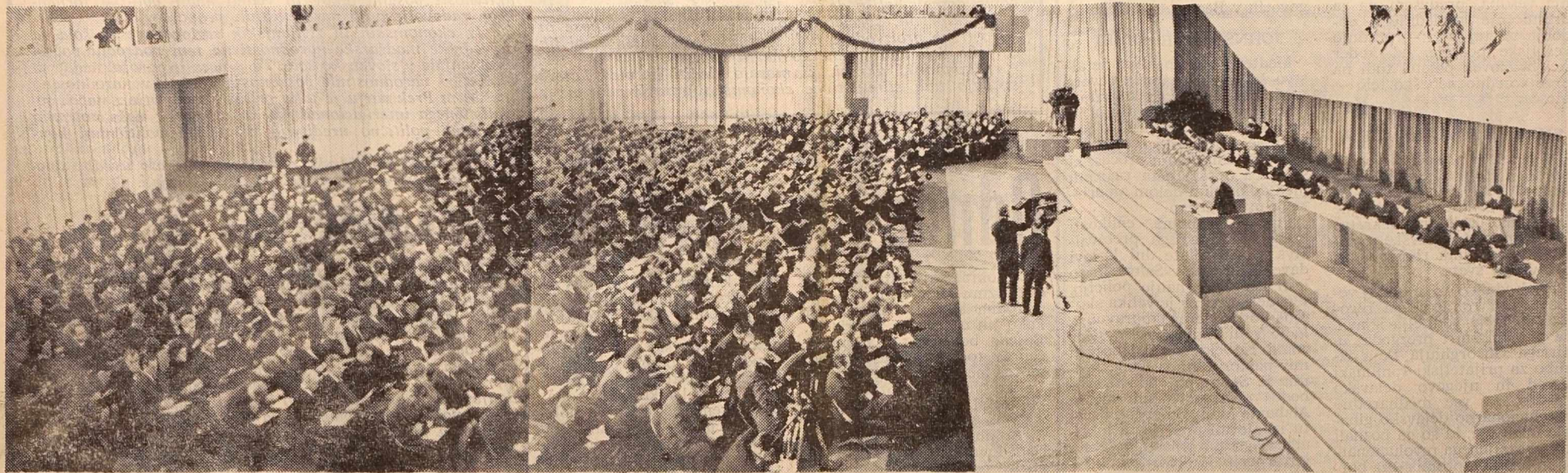

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 25. marca 1965
Leto XVII. — šte. 11 Cena 20 din

POMURSKI VESTNIK
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK
»LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT
»OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V
SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA
ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST
KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV
SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA
CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI
TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIC
— LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI
UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ. NASLOV UREDNIŠTVA
— MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

PO V. KONGRESU ZK SLOVENIJE:

Naša naloga je krepitev samoupravljanja

Vodilna misel V. kongresa Zveze komunistov Slovenije je bila izražena v referatu sekretarja CK ZKS Mihe Marinka: jasna usmeritev h krepitvi samoupravljanja. Od nas je najprej odvisno spoznanje sedanjih tokov in zato preveva vso kongresno gradivo od referatov, razprav do končne resolucije, ki so jo sprejeli delegati na zadnjem plenarnem zasedanju v soboto dopoldne, dosledna usmeritev v samoupravljanje. Ostanki administrativnega vodenja nakazujejo, da je v boju za nadaljnji razvoj socialističnih družbenih odnosov nujno podpreti preusmeritev k zdravim in čistim odnosom znotraj kolektivov ter k jasnim razmerjem gospodarskih organizacij do tržišča in družbe sploh. Tipični praktičizem nam je sicer prinašal trenutno uspehe, zato pa je vnašal in utrjeval zaviralna stališča na številnih področjih. Odpiral je problem v mednacionalnih odnosih, ker je zagovarjal koristi posameznih področij na račun skupnosti, hkrati pa je predstavljal silo, ki je nastopala proti samoupravi. Prav lokalizem in praktičizem sta zapirala oči pred lastnimi pomanjkljivostmi.

Praktičizem lahko točemo le s smotno usmeritvijo k racionalnemu gospodarjenju, z opuščanjem administrativnega reguliranja gospodarskih odnosov, z odpravljanjem nesorazmerij v delitvi, s poudarjanjem vloge delovnih organizacij pri razvijanju vseh tistih področij, ki omogočajo racionalno gospodarjenje. Tu gre predvsem za razvoj šolstva, varstva otrok, stanovanjsko izgradnjo, strokovno izpopolnjevanje, razvijanje informativnih sredstev, predvsem pa zato, da preko idejnega snovanja utrjujemo samoupravo. Razpravo na V. kongresu sta odlikovali predvsem dve značilnosti: probleme današnjega časa so posredovali neposredno ljudje iz proizvodnje, hkrati pa je bila za diskutante značilna želja po temeljitem in kritičnem obravnavanju protislovij na sedanji stopnji razvoja samoupravljanja.

Kongres je ugotavljal, da so trenutne gospodarske nevednosti pogostokrat posledica pomanjkljivega dela komunistov, oziroma takega dela, kjer se komunisti še vedno kampanjsko odločajo za akcije. — Kampanjska aktivistična doba je za nami — so poudarjali mnogi delegati, jamstvo za uspehe pa je le v neprekinjeni in smotni akciji komunistov, ki naj se ne ustavlja pred tem kaj smejo in kaj ne, marveč naj jim bo samoupravljanje ter vloga človeka gonilna sila. Delegati so poudarjali, da bo le tako manj pasivnosti in malodušja in oživljenja birokratizma. Centralističnih teženj ni mogoče odpraviti z dekretom, prav tako pa ni moč rešiti trenutnih neuspehov z brezkončnimi reorganizacijami, ki zavirajo razvoj gospodarske in negospodarske dejavnosti. Zato je odločna preusmeritev k večji smotnosti in stalnosti ena glavnih nalog komunistov v prihodnjem obdobju.

Veliko tehničnih in analitičnih misli je bilo rečenih o odnosih med negospodarskimi dejavnostmi in družbo. Zaostaja nje v negospodarskih dejavnostih ima svoj razlog predvsem v tem, ker naša družba ni bila sposobna, da bi ustvarila samostojno materialno bazo ustanovam in dejavnostim na tem področju. To nas je zadržalo pri prvih korakih in pri sedanjih odnosih med takimi ustanovami in občino, z vsemi svojimi slabostmi. Kako financirati negospodarske dejavnosti je zatorej po zaključkih kongresa eno temeljnih vprašanj za prihodnje obdobje. Uveljaviti je treba načelo dohodka, toda ob upoštevanju

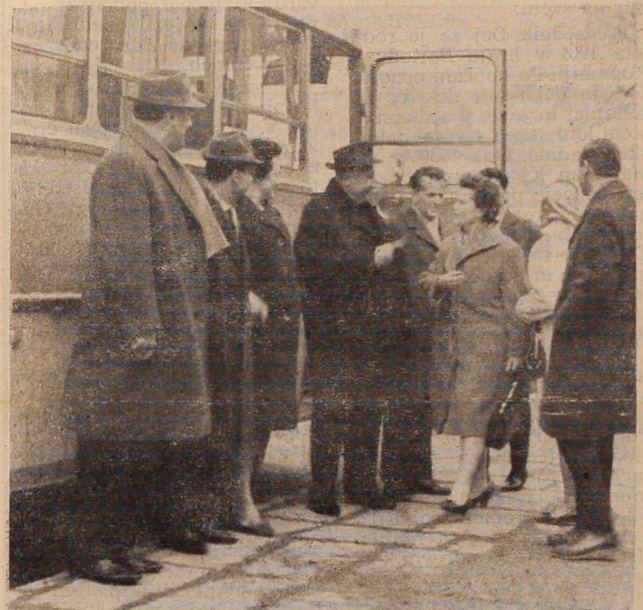
specifičnosti celotnega negospodarskega področja.

S tem, ko so komunisti, delavski razred in vsi delovni

Najvažnejše po kongresu: uresničevati sprejete sklepe

Temeljno izhodišče za delovanje vsakega člana in celotno organizacijo Zveze komunistov je — kot je poudaril kongres — samoupravljanje. Na sedanji stopnji razvoja se samoupravljanje uveljavlja čedalje bolj kot celovit družbeno-ekonomski odnos. Ta celovitost lahko nastaja in se iz-

polnjuje ob večji produktivnosti dela in ob človeku proizvajalcu in upravljalcu, katerega delež pri odločitvah o važnih družbenih zadevah je vedno večji. Samo delo je pogoj za nenehni osebni in družbeni napredek in za trajno povezovalje vseh delovnih ljudi od fizičnega do znanstvenega delavca in umetnika v socialistično skupnost — je rečeno v zaključni kongresni resoluciji. Zato kongres nalaga vsem komunistom, da se spopadamo s pojavi, ki bi lahko diskreditirali samoupravljanje in delitev po delu, prav tako pa tudi s poskusi, da bi se uveljavljala nesocialistična, neekonomska merila in vrednotenja dela. Posameznikom in organizacijam je treba zato onemogočiti, da bi pridobivali dohodek, ki ni zaslužen z delom. To pa bomo dosegli, če bodo proizvajalci neposredno odločali o delitvi in če bo oblikovanje delitvenih odnosov, kriterijev in meril za vrednotenje dela javno. Komunisti si morajo pridrževati tudi za nadaljnji razvoj komunalne samouprave in s tem za čim neposrednejši vpliv občanov na vse organe samoupravljanja, za javno sprejemanje sklepov. Zato je potrebna večja afirmacija Socialistične zveze in vseh drugih oblik združevanja občanov. Vedno večja samostojnost delovnih organizacij zahteva tudi trajno usklajevanje njihovih interesov z interesi ožje in širše družbene skupnosti in stalno iskanje vzajemnih rešitev. Družbenemu razvoju komunisti ne bomo pomagali samo

Na soboski avtobusni postaji je naš fotograf »ujel« skupino delegatov V. kongresa ZKS v živahnem pomenku. Na 2. in 3. strani preberite njihove vtise s kongresa in kratke povzetke iz razprav.

s kritiko tistih pojavov, ki zavirajo razvoj in socialistične odnose, temveč predvsem z vztrajnim, utemeljenim in doslednim obvladovanjem kvarnih teženj, ki se v raznih oblikah pojavljajo v našem družbenem življenju. Zato ne smemo razvijati samo kritike slabega, ampak predvsem ustvarjalno misel in dejanja, pogum in zavzetost za nadaljnji razvoj. V ta namen je potrebno tudi smejeje obračunavati z onimi člani, ki so pasivni in se ne bore za samoupravljanje, za delitev po delu, za uveljavljanje delovnega človeka ali celo ovirajo vse to in životarijo v oportunistu ter varujejo predvsem svoj položaj in svoje osebne interese.

V. kongres ZK Slovenije je ponovno potrdil Titovo misel, izrečeno na VIII. kongresu

ZKJ: — Noben kongres doslej ni bil zgodovinski po tem, kar je sklenil, temveč po tem, kako je sklepe uresničeval! — Zato čaka komuniste glavno delo šele po kongresu v uveljavljanju zastavljenih načel. To pa seveda ni lahka naloga, kajti lažje je ideje zapisati in o njih govoriti, kot pa jih materializirati v vsakodnevni aktivnosti komunistov in v odločitvah samoupravnih organov, kajti vsaka misel, preden postane dejstvo, mora premagovati številna protislovja, sprejemati se mora z mnogimi negativnimi pojavi, ki jih ni mogoče uničiti z dekreti. Prav zato je pozval V. kongres ZK Slovenije vse delovne ljudi, da se v svojem lastnem interesu pridružijo našim naporom, da bi čimprej uresničili načrtano politiko.

Ne pozabimo! **V nedeljo volimo!**

naša	20	v sklad
nagradna	LET	nagrad so
slikanica	SVOBODE	prispevali

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE SLIKANICE
— GPS-7 — SE GLASI: Koloman Küčan; Trgovska poslovalnica — Gornji Petrovci — Trgovsko podjetje »Goričanka« Šalovci; Pomurski sejem Gornja Radgona.

20. NAGRADA: tekstilno ali drugo potrošno blago v vrednosti 15.000 din; poklanja Trgovsko podjetje »Goričanka« Šalovci.

Ves svet je še pod močnim vtisom najnovejšega dosežka sovjetskih kozmonavtov Beljajeva in Leonova v vesolju: prvič se je človeku posrečilo med poletom okrog Zemlje v višini približno 145 km zapustiti vesoljsko ladjo in se za dvajset minut izpostaviti v posebni kozmonavtski obleki vplivu vesoljskega sevanja. Kakor kažejo najnovejša poročila, se prvi vesoljski potnik, podpolkovnik Leonov, ki je, kot pravijo, »lebdel v zraku«, počuti normalno.

Veliki podvig sovjetske in svetovne znanosti je odprl možnosti za nadaljnje osvajanje vesolja, predvsem pa za ureditve naslednjega obdobja na tej poti — gradnjo vesoljske postaje, od koder naj bi človek poletel tudi na prvo sosedno nebeško telo — Mesec.

SMRT GHEORGHIIA DEJA

V petek je prispela iz prijateljske Romunije žalostna vest, da je zvečer ob 17.43 po težki bolezni umrl Gheorghiu Dej, prvi sekretar CK Romunske delavske partije in predsednik romunskega državnega sveta.

Predsednik Tito je ob tej veliki izgubi romunskega revolucionarja in voditelja izjavil, da pomeni smrt prezgodaj umrlega Gheorghiuja Deja izgubo za prijateljski romunski narod in njegovo delavsko partijo, za vse mednarodno revolucionarno delavsko gibanje in za vse, ki so ga poznali kot prekajenega revolucionarja in brezkompromisnega borca za socializem, demokratične mednarodne odnose in za mir na svetu.

Predsednik Dej se je rodil leta 1901 v kraju Barlodu v Romuniji. Po končani osnovni šoli je delal kot delavec na železnici in je že v sedemnajstem letu stopil v vrste delavske mladine. Leta 1930 je postal član KP Romunije, dve leti pozneje pa član akcijskega odbora romunskih sindikatov železničarskih delavcev. Takratne fašistične oblasti so ga zaprle in obsodile na 12 let ječe. Prav tega leta, leta 1937, so ga izvolili za člana CK KP Romunije.

Med drugo svetovno vojno je Dej organiziral v ječi organizacijo odporu, leta 1944 pa se mu je posrečilo pobegniti. Po končani vojni je bil leta 1945 izvoljen za prvega sekretarja novo ustanovljene romunske delavske stranke in je bil dve leti prometni minister. Leta 1946 je bil član romunske delegacije na mirovni konferenci v Parizu. Nato je vršil več dolžnosti v vladi.

Pričetkom julija leta 1952 je postal predsednik romunske vlade in je na tem položaju ostal do 2. oktobra leta 1955. Od tedaj dalje je ostal samo prvi sekretar romunske delavske stranke. Kot tak je tudi oktobra leta 1956 obiskal Jugoslavijo. Marca leta 1961 so Deja prvič izvolili za predsednika romunskega državnega sveta (vlade). Novembra leta 1963 je kot tak tretjič obiskal Jugoslavijo.

Ime Dej je veliki pokojnik dobil po imenu zapora, kjer je preživel nekaj let. Na njegovi zadnji poti ga bo v imenu jugoslovan, narodov spremljala delegacija na čelu s podpredsednikom republike Aleksandrom Rankovićem.

AVSTRIJSKI KANCLER V BEOGRADU

V torek so prispeli na tridnevni uradni obisk v Jugoslavijo predsednik avstrijske vlade dr. Josef Klaus, zunanji minister Kreisky in deželna glavarja Koroške in Štajerske Wedenig in Krainer. Tako močna delegacija iz prijateljske Avstrije samo dokazuje, da so se jugoslovansko-avstrijski odnosi posebno v zadnjih letih močno okrepili. Prvi vladni obisk je obenem tudi odraz ugodnega razvoja mednarodnih odnosov.

Morda je vrgla rahlo senco na dvostransko sodelovanje lanskoletna prekinitev gospodarskih razgovorov. O njih je te dni sam kancler dr. Klaus dejal, da jih bodo zagotovili z uspehom nadaljevali in resili. Zato ne kaže trenutno zastoj preveč črnogledno ocenjevati. Saj imamo na drugi strani jasne dokaze o vse tesnejših stikih. Meja je postala odprta. Blagovno izmenjavo smo lani povečali na 64 milijonov dinarjev. Maloobmejni promet je zaživel, avstrijski turisti prihajajo k nam v velikem številu. Tudi položaj naše manjšine v Avstriji se je precej

izboljšal, čerudi še ne moremo biti povsem zadovoljni. (Prav te dni sta se obe slovenski osrednji organizaciji na Koroškem znova obrnili na vlado in jo opozorili na neizpolnjene obljube in obveznosti). Zelo uspešna je kulturna in športna izmenjava. V Avstriji dela tudi kakih deset tisoč naših delavcev.

Avstrija in Jugoslavija pripadata dvema različnima družbenima sistemoma, vendar se zavedata velike mednarodne vloge, ki jo igrata v tem delu sveta. Združuje ju želja po miru in sodelovanju. Te želje bodo našle svoj polni odmev tudi v dvostranskih razgovorih v Beogradu.

JOHNSONOVE SKRBI

Medtem ko ameriško letalstvo še naprej napada severnovietnamske vojaške cilje (med temi šole, stanovanja in bolnišnice!), sedaj tudi že ponoči, se v ameriški zvezni državi Alabami odvija proces, ki še priča o skrajnem razizmu med določenim delom ameriškega prebivalstva.

Pristaši popolne enakosti črnkega in belega prebivalstva so plačali te dni krvavi davek rasistom v Selmi, ki so le-ti naščuvali nanje policijo. V nedeljo zvečer je velika skupina borcev za enakopravnost, ki jo vodi vodja črncev, sicer znani Nobelov nagajenec za mir pastor Luthar King, krenila iz Selme na »pohod svobode« proti glavnemu mestu Alabame Montgomeryju, da bi tu izbojevali pred očmi lokalnih rasističnih oblasti, posebno guvernerja Wallaceja in njegovih, zmago za svojo stvar. Omenimo naj, da pohod sedaj varujejo močni policijski oddeli in da v njem sodeluje tudi podsekretar Združenih narodov Bunch.

Mnogi Američani so pričakovali, da bo predsednik Johnson v položaju zavaroval črnsko prebivalstvo pred rasisti z zveznimi četami kakor sta to svoj čas storila predsednik Kennedy in Eisenhower. Guverner Alabame se namreč upira zakonu, ki so ga izglasovali pod Johnsonovo upravo: naj zvezni funkcionarji registrirajo črnce v volilne spiske, če bi se lokalni organi temu upirali.

Predsednik Johnson se je sestel z guvernerjem Wallacejem in ga opozoril na njegovo nemogoče stališče. Terjal je od njega, naj javno obljubi, da bo podprl »splošno pravico glasovanja v Alabami«. Guverner je dejal, da bo o tem »razmislil«. In sledil je grob napad policije na demonstrante. Toda to še ni vse. Že so razširili letake, v katerih pozivajo prebivalstvo, naj v prihodnje glasuje za »predsedniškega kandidata Wallaceja. Wallace se je torej tudi v tej obliki postavil na čelo rasistov v boju proti pozitivni Johnsonovi zakonodaji v korist ameriških črncev. Vendar črnski voditelji in vsi tisti belci, ki odkrito podpirajo boj za popolno enakopravnost vseh ras, ne nameravajo mirovati.

USPEH SOVJETSKEGA KOZMONAVTA LEONOVA

Človek „lebdi“ v vesolju

POIZKUS, KI GA JE SVET SPREMLJAL PO TELEVIZIJI — 20 MINUT ZUNAJ VESOLJSKE LADJE — KOZMONAVT BELJAJEV OSEBNO VODIL PRISTANEK

Sovjetska kozmonavta polkovnik Pavel Ivanovič Beljajev in podpolkovnik Aleksej Arhipovič Leonov sta s svojim poletom z vesoljsko ladjo Vashod II odprla novo poglavje pri osvajanju vesolja. Tu seveda ne gre več samo za resnico, da sta v vesoljski ladji poletela večkrat okrog zemlje in da so njun polet mogli spremljati milijoni ljudi po televiziji. Kozmonavtu Leonovu se je posrečilo med poletom zapustiti vesoljsko kabino in se 20 minut zadrževal v vesolju, povezan z ladjo s posebnim kablom. Človek je torej »zaplaval v vesolje«, oddaljen od kabine 5 metrov, in se mudil v takem stanju približno tako dolgo, da bi mogel, kot pravijo, spojiti dve vesoljski ladji med seboj.

Ze ti podatki govorijo o tem, da gre za nov kvaliteten skok pri osvajanju vesolja. Leonov je prebil oblečen v poseben jekleni skafander, omenjene minute pod neposrednim vplivom kozmičnega sevanja, ki so ga seveda poprej že teoretično temeljito proučili in se proti njemu tudi primerno obožili. Kozmonavti prihodnosti potemtakem morejo tudi že med poletom nadzirati svojo ladjo od zunaj in opraviti tudi določena popravila. Poizkus Leonova kaže, da more človek tudi zunaj vesoljske kabine opraviti vnaprej določena dela, med drugim tudi sestaviti vesoljsko postajo, ki naj bi bila izhodišče človeštva za nadaljnje polete v vesolje.

Delegati iz Pomurja na V. kongresu ZKS

Ivan Ros:

Mnogi še menijo, da bi socializacija vasi hitreje potekala in bila prej dosežena, če bi kmečko prebivalstvo hitreje opuščalo lastno kmetijsko proizvodnjo in se preseljevalo iz vasi v mesta in se zaposlilo v industrijski proizvodnji. Take poenostavljene tendence ne vodijo dovolj računa o tem, da nam prehitra migracija kmečkega prebivalstva povzroča že nekaj let občutne probleme. Močno se povečuje sloj proletarcev, ker v mestih in industrijskih centrih ni moč ustvarjati ustreznih življenjskih pogojev za vse delavce. V industrijsko proizvodnjo se tako vnaša preko polproletarcev tudi patriarharna kmečka miselnost, kar vpliva na nizko produktivnost dela.

Za nadaljni razvoj kmetijstva se moramo mnogo bolj smotro in učinkovito usmerjati k nalogam, preko katerih bomo dosegli boljše delitev dela med družbenim in zasebnim sektorjem, specializacijo, nove proizvodne odnose in višjo tržno proizvodnjo tudi s proizvajalci kmeti, ki bi jih za tako delo tudi primerno nagrajevali.

Ekonomski ukrepi, ki morajo slediti in med katere spadajo tudi stimulativne ekonomsko upravičene cene z

garantnim odkupom, bi take naše napore onemogočili in olajšali.

Vlado Janžič:

Aktivnost pripadnikov madžarske narodnosti v organih delavskega in družbenega samoupravljanja je brez dvoma eden izmed zanesljivih pokazateljev enakopravnega vključevanja. V lendavski občini, kjer pripadniki madžarske narodnosti predstavljajo 30 odst. vseh prebivalcev, je npr. v 10 največjih podjetjih okrog 42 odst. članov delavskih svetov madžarske narodnosti, kar ustreza narodnostni sestavi teh delovnih organizacij.

To vključevanje v družbeno-politično življenje je danes vedno bolj izraz stopnje zanimanja in resnično družbene aktivnosti posameznikov in vedno manj politika formalnega zadovoljevanja narodnostnih praporcev.

Iz ekonomskih in življenjskih razlogov se je šola za pripadnike madžarske narodnosti na tem področju počasi spreminjala v slovensko šolo. Ta proces je ogrozil nadaljnjo ohranitev narodnostnih posebnosti. Praksa v narodnostno mešanem Prekmurju je tako prišla v nasprotje z načeli socialističnega internacionalizma kakor tudi z našo notranjo družbeno politično ureditvijo in zunanje-političnimi koncepcijami.

Pripadniki madžarske narodnosti so nato uvedbo dvojezičnega šolstva v celoti zelo ugodno sprejeli.

Lojze Valenčič:

Ob sedanjih velikih demokratiških premikih in kvalitativnih družbenih spremembah je lahko indiferentnost do dejavnosti socialne zaščite za družbo usodna in ni čudno, če se zaradi nekaterih indiferentnih stališč že pojavljajo določene škodljive družbene deformacije.

Podčrtati je treba kompleksnost življenja, ker razvoj ni možen po panogah, temveč je to nedeljiva celota, pri čemer je treba vse družbene aktivnosti sočasno razvijati. Sedanje splošne nezadovoljstvo in kritiziranje napak ne upravičuje nobenega preplaha. Pred tem je bilo mnogo več napak, toda manjša stopnja demokratizacije. Sedanje dogajanje je vsekakor odraz široke demokratizacije, ki je družbeno potencialna sila pri urejanju socialističnih odnosov in pravičnem zadovoljevanju družbenih potreb.

In če je tako, ne more biti socialna zaščita le stvar strokovnih ali celo laičnih služb, ker to področje zdaj prehaja v ideološko in politično demono.

Vladimir Zupancič:

Rad bi poudaril, da je poročilo CK, posebno tisti del, ki govori o dejavnosti, notranjih odnosih in organizacijah ZK, pripravljeno izredno skrbno. S tem se ne bi hotel prikupiti tovarišem, ki so to poročilo pripravljali, ampak govorim zato, ker je v kratkih obrisih prikazan resničen položaj v organizacijah ZK. Očitno je, da skupine komunistov, ki so poročilo pripravljale, dobro poznajo prakso. Mi, ki delamo v osnovnih organizacijah ZK, imamo občutek, da smo to poročilo pripravljali tudi mi.

MED NEREŠENIMI PROBLEMI V LENDAVSKI OBČINI

Odnos do turizma

Cestokrat kaj radi govorimo o turizmu in o tem, kakšna prirodna bogastva imamo in kako jih ne znamo izkoristiti. Beseda bo torej o turizmu, čeprav to, kar danes imamo, morda ne zasluži tega imena. Veliko voda in gozdov daje pokrajini posebno sliko, v njej pa se skrivajo bogastva, ki bi jih spridoma lahko koristili lovni turizem. Lendavske gorice posejane s kletmi vseh oblik, se dvigajo na jugovzhodni strani občine in usmerjajo popotnikov pogled domala na celo dolinsko Prekmurje. Vse to je lepo in vse to je neizkoriščeno, mrtev kapital, ki bi lahko veliko prinašal.

Nekoč smo rekli, da je potrebno dvigniti industrijo, da je potrebno zaposliti ljudi in ob razgovoru o turizmu prav tako dejali, da ta opravlja ekonomske funkcije, da odkriva in »gospodarsko aktivizira« neizkoriščena prirodna bogastva. Rekli smo, pa vendar so ta bogastva še vedno neizkoriščena, pa vendar naš turizem še ni našel svojega mesta in planih in proračunih.

Bežen pogled po gostinskih lokalih v lendavski občini nam daje jasno sliko o pravem stanju. Le 33% gostišč ima vodovod, 40% hladilne naprave in le 20% sodobne točilne mize, dodajmo še to, da v 80% lokalih ne dobiš jedil, pa se vprašajmo, zakaj gost, ki slu-

čajno k nam zaide, pri nas ne potroši denarja. Po vsem tem ni potrebno iskati skorajda drugih vzrokov. Asfaltirana cesta iz Murske Sobotice do Lendave je odprla te kraje turizmu, in turistom, ki prihajajo, a žal takoj tudi odhajajo. Prenočišče edinega hotela v občini — ki je mimogrede rečeno v zelo slabem stanju, po eni strani ne zadošča, po drugi strani pa niso ugodna, nesposobna, turist pa si menda želi udobnosti. V lanskem letu sta začela obratovati dva nova lokala: kolišče »Bobri« v Bistrici in »Lovsko ribiški dom« v Lendavi, zgrajena s požrtvovalnim delom ljudi, ki bi hoteli razviti turizem, pa ne razpolagajo s finančnimi sredstvi. Objekta torej stojita, oba potrebna podpore za dokončno ureditev, te pa od nikoder ni.

Dejal bi, da ni bilo sredstev, dodal pa še to, da ni izdelane politike, torej orientacije v to (Nadaljevanje na 3. strani)

VREME

za čas od 25. marca do 4. apr.

Nekako od 29. marca do 3. aprila lepo vreme. V ostalem nestalno s pogostimi padavinami in ohlادتvami. Okrog 27. marca in 5. aprila sneg skoraj do nižin.

Dr. V. M.

Nov kvaliteten skok pri osvajanju vesolja — Beljajev (levo) in Leonov, ki sta 18. marca poletela v vesolje

hitrosti v vesolju občutek, da stoji na mestu in torej hitrosti sploh ni čutil. Ali ni to podoben občutek, kot ga imam tudi mi, ko se z velikimi hitrostjo gibljemo okrog zemeljske osi oziroma skupno z zemljo okrog sonca?

In še ena ugotovitev, tako pomembna za človekovo spoznanje: Leonov v vesolju ni izgubil občutka za orientacijo. Orientiral se je najprej v odnosu na vesoljsko ladjo in tudi na Zemljo, od katere je bil oddaljen 495 kilometrov (poizkus »ocepitve« od vesoljske ladje je namreč opravljal v času, ko je bila le-ta na svoji poti okrog Zemlje tej najbližja).

»V prihodnjem poizkusu bodo združili dve vesoljski ladji,« pravijo sovjetski izvedenci. To je uvod v gradnjo kozmičnega mesta — observatorija. Na podlagi materiala, ki ga je zbral Leonov, bodo imeli fiziologi nekaj mesecev polne roke dela. In še ena ugotovitev: nič več ni daleč dan, ko bo z izpopolnjenimi vesoljskimi ladjami mogoče poleteti

na drugi planet, vsekakor najprej na Mesec...

Dodajmo še to, da je vodja poleta Beljajev sam z ročnimi napravami vodil spust vesoljske ladje in s tem dokazal, da človek more z uspehom izvesti tudi tedaj, če bi odpovedale elektronska povelja z Zemljo. Človek drzno osvaja vesolje. Treba je dati vso priznanje sovjetskim znanstvenikom in kozmonavtom, po njih pa tudi svetovni znanosti. Te resnice nikoli ne pozabljajo tudi v Moskvi, ko govorijo o uspehu sovjetske dežele in njenih ljudi.

žala Zemlja, tako ploščata, da je bilo komaj na obzoru zaznati njegovo krivino. Pred menoj se je širilo črno nebo. Zvezde niso migljale, tako kot migljajo, če jih gledaš z Zemlje. Sonce ni imelo svojega sija.

»Kako pa je bilo pri vrnitvi?« Vrnitev v kabino je bila težja,« je odgovoril Leonov, ne da bi podrobneje pojasnil, zakaj. »Veliko se govori o tem, da je plavanje po vesolju podobno plavanju po vodi,« je pripomnil neki novinar. »Plavanje v vesolju nima nič skupnega s plavanjem v vodi,« je odgovoril Leonov.

JUNAKA pripovedujeta

Znanstveni program, po katerem naj bi Leonov stopil iz vesoljske ladje v vesoljsko praznino, je bil v celoti izpolnjen, je izjavil Beljajev. Vsa aparatura na ladji je delala brezhibno. Leonov je napravil svoj podvig v drugem krogu, ko je bila vesoljska ladja 500 km visoko, nad Sovjetsko zvezo. »Ko je bila komora na ladji (izolirane pregrade na njeni zgornji površini) pripravljena, sem potrepil Leonova po rami in mu rekel: »Čas je.« Tedaj sta skupaj

Kongres — nepozabno srečanje

Janez Drnovšek:

DEMOKRATIČNOST DELOVANJA KONGRESA

Kongres je potekal v zelo demokratičnem vzdušju. Razprava je bila živa, čeprav vsi prijavljeni niso prišli na vrsto. Zdi se mi pa, da je bila razprava na kongresu preveč kritična in da se je zelo malo govorilo o tem, kaj je bilo do sedaj pozitivnega. V razpravah je prednjačila Ljubljana in okolica, medtem ko so bila ostala področja manj zastopana. Na kongresu je bilo med drugim govora o šolstvu in sprejetu stališč, da je treba materialni položaj šolstva in prosvetnih delavcev zboljšati ter da je potrebno šolsko delo prilagajati družbenim potrebam. Sicer je kongres dal pozitivna načela, ki nalagajo komunistom, da so neprestano v središču družbenega dogajanja in da v skladu s težnjami socialistične družbe ter z intenzivnim prizadevanjem prispevajo svoj delež za nadaljnjo graditev samoupravnih organov in s tem omogočajo delovnemu človeku jasnejšo perspektivo.

Milan Koren:

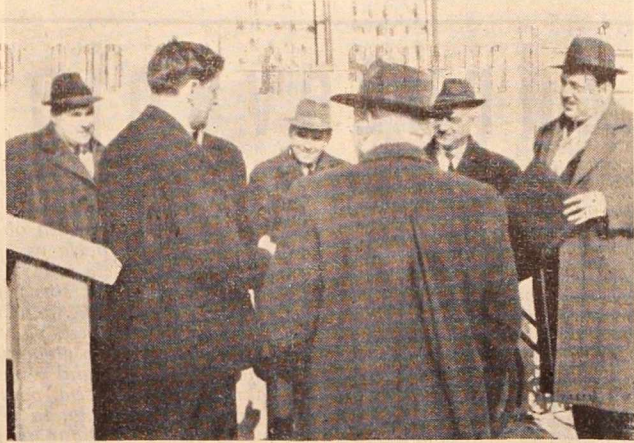
ZVEZA KOMUNISTOV JE ORGANIZIRANA SILA

Kongres je v referatih in v razpravi dokazal, da je ZK organizirana sila, ki ve kaj hoče. Kongres se je odlikoval po kritičnosti, prežeti z veliko mero znanja, hoteni in resne predanosti za uspešen razvoj naše družbe. Eno osnovnih misli kongresa je bila, kako v praksi uveljaviti resnično samoupravljanje. O tem je bilo izrečenih na kongresu največ misli. Za kongres je bilo pomembno tudi to, da so slovenski komunisti zelo poglobljeno obravnavali vlogo socialistične misli in o tem kako jo narediti čim bolj dostopno slehernemu članu naše socialistične družbe.

Jolanka Sapač:

KONGRES ME JE PRESENETIL

Prvič sem bila na takem velikem zboru in bila sem veselo presenečena nad tovariškimi vzdušjem, ki je vladovalo na kongresu. Pričakovala sem, da bo kongres imel bolj manifestativni značaj, bil pa je v pravem pomenu besede delovni zbor. Na kongresu ni bilo razprave in referata, ki ne bi prizadevalo in v prvi vrsti obravnavalo človeka — proizvajalca. Mislili, da kongres nismo spremljali samo mi, ki smo bili delegati, temveč vsi delovni ljudje Slovenije. To nas je uverilo tudi v tem, da si bomo prizadevali pri izvajanju kongresnih sklepov vsi.

V nedeljo dopoldne je poslanski kandidat za zvezni zbor dr. Anton Vratusa v zadrzni dvorani v Krizevcih odgovarjal na nekatera vprašanja s področja samoupravljanja v kmetijstvu in o pogojih za uvajanje mehanizacije pri zasebnih kmetovalcih. V zadrzni dvorani se je zbralo blizu 200 ljudi. V ponedeljek pa se je dr. Anton Vratusa razgovarjal v Ljutomeru s predstavniki delovnih organizacij o problematiki samoupravljanja.

Na sliki: dr. Anton Vratusa ob prihodu v Krizevce.

Izredno zanimanje za filme

V letošnji sezoni je bilo na področju občine 164 predstav, ki jih je obiskalo 13.314 občanov, torej približno 50% prebivalcev občine. Dober filmski repertoar je pravgotovo bil eden izmed bistvenih elementov za tako velik obisk.

Sodeč po obiskih kakor tudi željah za filmskimi predstavami, je tovrstno izobraževanje uspelo, posebno pa zaradi tega, ker je bilo masovno in dobro programsko zastavljeno.

Že nekaj let delavska univerza, poleg rednega izobraževalnega programa v jeseni začneja s predvajanjem filmov po vaseh. Občani vsako leto nestrpno pričakujejo začetek »filmske sezone«. Poleg treh stalnih kinodvoran v Lendavi, Crensovcih in V. Polani je v občini še 38 vasi, ki jih potujoči kino obišče vsako leto. Letošnja »filmska sezo-

na« je pri kraju, delajo se analize predvsem pa se išče odgovor na vprašanje ali je bil dosežen uspeh?

Mnogo želja v Veliki Polani

Vasi Velika in Mala Polana ter Brezovica ležijo na osrednjem Dolinskem, ki je del naše najbolj severovzhodne pokrajine — Prekmurja. 410 hišnih števil, blizu 2000 prebivalcev, to je bezna podoba teh vasi, ki so združene v krajevno skupnost Polano. Vse tri vasi tvorijo že precej časa celoto, ki je tesno povezana družbeno ekonomsko in politično, pa vendar se še marsikje očita Polani, da ni noben center in da prav zaradi tega ne zasluži večje pozornosti.

Med največje pridobitve polanskih vasi sodi prav gotovo njihova elektrifikacija, čeprav se je začela relativno pozno v letih 1954 do 1958. Poljančani so ponosni na dejstvo, da je bilo njihovo področje rojstni kraj Ljudske pravice, čigar prvi urednik je bil domačin Miško Kranjec, toda čestokrat čemerni, da se v vseh teh letih po vojni ni napravilo več kot se je.

Krajevna skupnost Polana je bila osnovana 1963. leta in je v obdobju dveh let razpolagala z nekaj nad 3 milijoni dinarjev, ki se zdalec niso zadoščali za ureditev vseh želja. V tem obdobju je ostalo kup neresenih želja, kot v sleherni krajevni skupnosti. Ne bi mogli trditi, da je bila polanska krajevna skupnost v čemer koli zapostavljena, vendar pa so tu problemi morda večji in želje številnejše.

Po pripovedovanju in po vprašanjih, ki so jih občani postavljali na sestankih, je osrednji problem vprašanje kina, ki je mimogrede rečeno eden izmed redkih v Prekmurju. Minulo je 10 let, odkar je večina vaščanov videla filmsko predstavo. Skozi vsa ta leta se je kino prebivalci iz težave. Danes, ko pa govorimo, da smo bogatejši, postavljamo vprašanje ukinitve kina. Zakaj? Mar se ne zavedamo velike vzgojne vrednosti filma, ali pa je to morda v skladu s tem, da vidimo samo tisto, kar prinaša takoj denar?

Občani so velikokrat postavili vprašanje o slabih avtobusnih zvezah z Lendavo. Skozi te vasi vozi avtobus samo enkrat dnevno in to samo v Lendavo. Mar je to tako težko urediti? Na eni izmed

Odnos do turizma

(Nadaljevanje z 2. strani)

smer. Usmerjanje turizma ne more biti prepuščena posameznim gostinskim ali drugim obratom, zakaj ti ne razpolagajo s sredstvi, ki bi občutno vplivala na sedanje stanje.

Iz dosedanjih izkušenj nam je jasno, da tudi en sam objekt vpliva in začena nove odnose med ljudmi, posebno pa še, če je ta objekt turističnega značaja. Posebno poglavje so seveda kadri, ki so zaposleni v gostinstvu. Zdi se, da hočemo privabiti ljudi brez kakršnekoli reklame, če pa že pridejo, jim čestokrat postrežemo tako, da si ne želijo več vrnitve, s tem pa seveda sami sebi škodujemo. Verjetno bi kazalo povedati marsikateremu gostincu, da je gost zanj primernega značaja pa naj bo domač ali tujec in kot tak zasluži vso pozornost posebno pa kulturno potrebo.

Mnogo bi lahko še naštevati, pa kaj, ko ostane vse pri ugotovitvi, da imamo za razvoj domačega in tujega turizma široke možnosti, da pa bomo ob nadaljevanju take politike posledice lahko pripisali samo svoji neobčutljivosti.

J. Dominko

sej krajevnega odbora SZDL so občani postavili zahtevo po organiziranju pošte službe v V. Polani. Pošta za te vasi je namreč v Crensovcih. Na področju krajevne skupnosti je eden telefonski aparat, ki služi 2000 prebivalcem v najnujnejših primerih. Zdi se, da je tudi ta problem lahko uresničiti z večjim prizadevanjem vseh činiteljev.

Odpri so še vprašanja ureditve zdravstva, otroškega varstva, ki ga krajevna skupnost s skromnimi sredstvi ne more sama reševati. 20 let v svobodi bodo letos tudi v Polani praznovali z uspehi, ki so bili marsikje doseženi, pa vendar ostane občutek, da bi lahko naredili mnogo več na vseh področjih. Ko čestokrat slišimo očitke, da organizacije in društva niso ne vem kako aktivna, pomislimo na probleme, ki so ostali nereseni. Morda v njih leži delni vzrok, zakaj ni smo v delu aktivni? Jani

Gnusen zločin

V gostilni Škrilec v Zgornjih Moravcih je 16. marca zvečer Nemeč Jože iz Ivanovec 66, brutalno napadel in ubil 57-letnega upokojenca Kovača Franca iz Zgornjih Moravec.

Omenjeni večer so gostje v gostilni Škrilec, med katerimi so bili tudi Kovač Franc, upokojenec, Nemeč Jože, star 29 let, brez stalne zaposlitve, in mladoletni Vučak Franc iz Ivanovec, sosed morilca, gledali TV program. Mladoletni Vučak in pokojni Kovač sta se ves večer zbadala in netila prepri. Nepremišljeni in predrzen Vučak je Kovača tikal, ta se je skliceval na svojo starost in poudarjal, da bi ga moral mladoletnik, kot je Vučak, vikati. Večer se je nadaljeval v napetem ozračju in dosegel vrh, ko se je v prepri vmešal Nemeč, ki je potem, ko sta se z Vučkom vrnila z dvorišča v gostilno, napadel Kovača s stolom. Gostilničar Škrilec je skušal posredovati, toda Nemeč z udarci ni štedil tudi za Škrileca, katerega se je, po njegovem pripovedovanju, lotila rahla omedlevica. Takrat je skušal posredovati Lipič Ludvik, kmetijski tehnik. Napadeni Kovač in Lipič sta se zatekla v kuhinjo, kamor pa je prišel tudi napadalen Nemeč. Pokojni Kovač je skušal uteči na dvorišče, vendar ga je Nemeč v veži dohitel in ga pričel obdelovati s pivskimi steklenicami. Ni odnehal, dokler ni Kovač mrtev obležal; preiskovalni organi pa so na kraju uboja našli okrog 28 razbitih pivskih steklenic. Ubijalec se je po storjenem zločinu vrnil v točilnico in popival do približno 1.30 ure, ko so ga varnostni organi aretirali.

Ob storjenem uboju je še dejstvo, ki zaskrbljuje. V času prepri in pretepa je bilo v gostilni okrog 10 gostov, ki pa razen lastnika gostilne in Lipiča, niti poskušali niso posredovati. Po pripovedovanju priči je Nemeč v svojem besu nutil sliko, ki je vzbujala grozo. Tudi grozil je, da bo vsakega, ki bi se vmešal, ubil, toda misel, da so bili gostje le preveč brezbržni.

J. Š.

Trgovsko podjetje

»MERKUR«

Murska Sobota

vam priporoča ZA VSE PRILOŽNOSTI:

— torbice, potovalke, aktovke, kovčke, razne modne jopice, puloverje

— Te potrebščine si boste z lahkoto izbrali v poslovalnici »GALANTERIJA« v Murski Soboti

— Priporoča se vam kolektiv »Merkurja«

Delovna skupnost Splošnega gradbenega podjetja

'KONSTRUKTOR' v Mariboru

Sernčeva ulica 8

sprejme v delovno razmerje za stalne člane kolektiva večje število strokovno sposobnih

tesarjev in železokrivcev

za dela v Mariboru

Poleg navedenih sprejme v delovno razmerje še:

- Tehničnega vodjo za obrat »Gradivo«.
- Pogoj: gradbeni inženir z nekaj let prakse.
- Kurjača za kurjenje parnih kotlov.
- Pogoj: strokovna sposobnost s prakso.
- Kovača — modelarja.
- Pogoj: Mojster s prakso.

Samska stanovanja in hrana zagotovljena. Osebnih dohodki in terenski dodatki po Pravilniku o delitvi osebnega dohodka podjetja.

Vsi, ki imajo veselje delati pri tem podjetju, kjer je že uveden skrajšan delovni čas — tri proste sobote v mesecu so dela prosti dnevi — se naj zglasijo osebno ali pa vložijo pismeno ponudbo na Kadrovsko-socialni službi pri podjetju »Konstruktor«.

»LOVEC« odkupuje kožuhovino

LOVSKA ZADRUGA »LOVEC« LJUBLJANA vas obvešča, da bo na območju Pomurja opravljala odkup kožuhovine

30. MARCA V TRGOVINI »LOVEC« V M. SOBOTO od 9. do 12. in od 14. do 17. ure.

Člani lovskih družin in ostali občani — »Lovce« iz Ljubljane odkupuje tega dne kožuhovino domačih živali in divjadi vseh vrst po najvišjih dnevnih cenah.

Priporoča se kolektiv »LOVCA« Ljubljana

SP »POMURJE«

vodja kovinskih obratov

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »POMURJE« MURSKA SOBOTA razpisuje prosto delovno mesto

VODJE KOVINSKIH OBRATOV

Pogoji: strojni tehnik ali druga ustrezna strokovna izobrazba z večletno prakso na podobnih delovnih mestih

Osebnih dohodki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja. Pismene prošnje z dokazili o kvalifikaciji je vložiti v tajništvo podjetja.

Posebna osnovna šola G. Radgona - tajnica

Upraviteljstvo POSEBNE OSNOVNE SOLE GORNJA RADGONA razpisuje prosto delovno mesto

TAJNICE

Pogoji: srednješolska izobrazba ali več let prakse. Nastop službe s 1. aprilom 1965. Osebnih dohodki po pravilniku. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

MORDA ŽELITE NAROČITI NAGROBNI SPOMENIK? Ne odlašajte do 1. novembra — do Dneva mrtvih!

Naročite ga že sedaj, da ga bomo lahko pravočasno izgotovili pri kamnoseku

JOŽETU KOROSCU

Murska Sobota, Čopova 21 (za pokopališčem)

Tudi kolektiv vašega podjetja ali delovne organizacije se vključuje v družbeno dogajanje širše okolice, vaše komunne. Približajte naše uspehe in probleme tudi širšim množicam občanov, pri tem pa vam kot komunikacijski sredstvi lahko uspešno pomagata domači tisk in radio.

Tudi kino reklama je uspešno sredstvo za propagiranje vaših izdelkov, storitev, akcij in prireditev. Izdelujemo kino diapozitive in jih predvajamo po dostopnih cenah v 8 pomurskih kinematografih. Cenjena naročila sprejema Gospodarsko-propagandna služba, Murska Sobota, Kidričeva 4.

Premalo načrtnosti pri zaposlovanju

Velika razdrobljenost zemljišč, gosta naseljenost, ki sta značilni za občino, pa pogojujeta močan pritisk na zaposlitev, posebno pa še v industriji. V letu 1964 je pri zavodu bilo evidentiranih 1100 občanov, od tega 836 žena. Te namreč močneje iščejo zaposlitev. Jasno je, da je pretežno nekvificirana delovna sila, povpraševanje po njej pa je najmanjše. Zmogljivost naših gospodarskih organizacij so le 250 praznih delovnih mest letno. Zaposlovanje ljudi je čestokrat v preteklem letu razburilo kri med občani. Čestokrat so se ravno na tem področju kršile samoupravne pravice proizvajalcev, pojavi familijarnosti pa prav tako niso bili redki. Novi zakon o delovnih razmerjih predvideva, da bodo v bodoče gospodarske organizacije same sprejemale delovno silo, to pa je pri občanih sprožilo nove pomisleke o cenjenju prav lanskoletno zaposlovanje, ki je imelo ponekod izrazit familijarni značaj.

Politika zaposlovanja v komunih je težila k temu, da se prvenstveno zaposlujejo delavci na področju občine in šele potem iz drugih krajev. Kljub temu pa so nekatere delovne organizacije šle mimo tega. To pa je povzročilo veliko nezadovoljstvo med prosilci v občini. Če gre za nekvificirano delovno silo, nastaja vprašanje, zakaj delamo tako? Ker pa občani na zborih volivcev postavljajo ta vprašanja, bi bilo zaželjeno dati na to odgovor. Verjetno bi tovaršiški iz tistih podjetij, kjer se to dogaja, dali najboljši odgovor, v kolikor ga imajo.

Leta 1959 se je začelo legalno zaposlovanje v tujini, predvsem v Avstriji. Po začetnih anarhičnih zaposlitvah, prekupčevanjih z ljudmi in podobnimi za socialistično družbo nesprejemljivimi metoda-

mi, je to zaposlovanje po zaslugi zavoda za zaposlovanje v Murski Soboti le dobilo okvir organiziranega odhoda ljudi na delo v inozemstvo. V letu 1964 je bilo v inozemstvu 893 občanov.

Zaposlovanje v tujini je prineslo nove probleme, ki jih je potrebno z vso skrbjo spremljati in nadzirati. V zadnjem času se namreč pojavlja vedo več občanov z željo, da bi odšli v tujino. Med temi ni malo takih, ki hočejo pustiti doma nedorasle otroke, medtem ko bi oba zakonca odšla na delo. V več primerih je zaslediti tudi neobdelano zemljo, zapuščen kmetijski in podobno.

Novi zakon o zaposlovanju delavcev med drugim pravi, da bo omogočeno zavodom za zaposlovanje, da bodo opustili administrativne metode dela pri zaposlovanju in se preusmerili predvsem na poslovne oblike dela, ki bi omogočile kvalitetno delo pri urejanju številnih vprašanj s tega občutljivega področja. Če bo torej dosežena kvaliteta pri zavodih in gospodarskih organizacijah (kadrovske službe) upajmo, da se tudi na tem področju zjasni nebo.

PROBLEMI ZAPOSLOVANJA

Kadar govorimo o kadrovski politiki, se čestokrat ne zavedamo, s kakšnim kompleksnim vprašanjem imamo opravka. Smatramo pač, če smo nekoga zaposlili, smo s tem že napravili veliko. Zavod za zaposlovanje, ki skrbi med drugim tudi za to, da spremlja in ugotavlja in odkriva vire delovne sile, možnosti za zaposlitev, potrebe po strokovnih in drugih kadrih, čestokrat ni naletel na razumevanje delovnih organizacij. Pa je zaradi tega ta ali ona analiza, tega ali onega foruma bila čestokrat pavšalno ugotavljanje in sprejemanje zaključkov, ne pa is-

kanje notranjih vzrokov ob določenem pojavu. So ljudje, ki obupujejo nad problemom zaposlovanja, češ vse to je uganka in da se vrtno in začaranem krogu. Res je to krog, vendar ni začaran. Redka so namreč podjetja, ki bi na podlagi poglobljenih analiz vedela, koliko ljudi potrebujejo, da o kadrovskih službah v podjetjih ne govorimo.

Problematika zaposlovanja, torej vrednotenja živega dela, postaja vselej pomemben element v vrsti produkcijskih odnosov, ki vplivajo na gospodarski razvoj, posebej pa še na produktivnost dela.

Kakšna je bila politika zaposlovanja v lendavski komunih? Dobra ali slaba? Kakšne probleme je sprožila? Zdi se, da so to bistvena vprašanja.

Občina Lendava ima 27.000 prebivalcev. Od tega je zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu 3228 občanov ali 11,8% od celotnega števila prebivalcev. Preko 75% prebivalcev živi še vedno iz kmetijstva, čeprav je udeleženo v družbenem produktu le s 30%. To dejstvo nam priča, da imamo v pogledu povečanja narodnega dohodka tu še velike možnosti. Velikokrat se govori, da mladina odhaja v industrijo. To pa je proces, ki ga ne moremo zavrteti z administrativnim aktom, ampak z ustvarjanjem takih življenjskih pogojev tudi v kmetijstvu.

Kozerija Združevanje občin

Državljan Jure je žalostno dvignil roko in glasoval za kaj že?... seveda za to, da okraje ukinemo. Začela se bo velika selitev ljudi; eni bodo šli na občine, drugi drugam, vse to pravzaprav ni tako hudo, pa vendar je bil Jure žalosten. Slutil je namreč, da bo nekoč tako tudi z njegovo občino. »Združevanje« je bila zanj beseda, ki jo je zadnje dni najbolj sovražil, še s prijateljem se je sprl, ko mu je dokazoval, da je to pravzaprav ekonomska nužnost. Ni mogoče, je mislil Jure in gnal svojo, mi vendar moramo upravo in inštitucije približati čim bolj občanom, saj smo vendarle za to tu, ker nas občani potrebujejo. Potem se je naposled tudi Jure pomiril, misleč, da bo že tako, da bodo že drugi uredili stvari.

Življenje je teklo svojo pot dokler ni nekega dne Jure

dobil v roke dopis..., ne, saj ni mogoče, je zavpil. Bežno je namreč pogledal in videl, da mu dopis pošilja OZN. Na papirju, na belem papirju je jasno pisalo, s prvim prvim 1966 bo ukinjena tudi vaša občina. Pogoltnil je kozarec vode, ki mu ga je prinesla vsa prestrašena tajnica in ponovno prebral dopis. Sele sedaj je zagledal, da pravzaprav papir pošilja klub OZN sosednje občine, za trenutek se je pomiril misleč, da take odločitve morajo temeljiti na globoki ekonomski podlagi, pa vendar se je prestrašil, zakaj OZN je znana prav po globokih ekonomskih študijah.

Globoko se je nagnil v našlanjač, si prižgal cigareto in od takrat Jure premišlja, podnevi in ponoči in vedno v mislih pride do zaključka, to vendar ne more biti tako enostavno, o tem bo vendar potrebno vprašati ljudi.

Le eno dramsko delo na bogojnskem odru

Kulturna dejavnost v Bogojni že nekaj let stagnira, zadnje leto pa je pričela celo nazadovati. Bogata tradicija gre v pozabo ob nedejavnosti prosvetnega društva. Vzroki za to so več ali manj znani, objektivni in subjektivni. Mladina odhaja iz vasi, nekateri v šole, drugi v tovarne in kar je še ostane v začetku pomladi zapusti domove in se sezonsko zaposli v Avstriji. Obstojata tudi objektivni vzrok: neprimeren kulturni dom, ki je že več let zapuščen na milost in nemilost narodi, kot da ne bi imel lastnika in se nihče več

zanj ne zmeni. Z idejo, da bi gradili nov kulturni dom, ki pa je, kot vse kaže, ostala le ideja, so pozabili na starega, ki počasi razpada in skozi nezaklenjena vrata sprejema poklicane in nepoklicane goste (ob nalivih je tu tudi voda, ki vstopi pri odru in odteka skozi dvorano). Kadar takšne malomarnosti opravičujemo, se sklicujemo na hiter tempo življenja, na dosežke televizije, zaradi česar postaja človek nedružabno bitje. Vendar je to le golo iskanje opravičil ljudi, katerim to sicer ne bi bilo po-

trebno. Dramske uprizoritve so za nekatera društva na vseh tudi edini vir tako potrebnih finančnih sredstev, saj nastopajo z odrskimi deli mladinski aktivni, gasilska društva in kot primer v Bogojni, celo člani TVD Partizan so se poslužili tega načina zbiranja sredstev, s katerimi si bodo nakupili manjkajočo telovadno orodje. Vprašanje je le, zakaj toliko društev, če so vsa za vse sposobna? Ob tem pa obstaja kulturno mrtvilo, neaktivnost mladinskega aktivna in komaj živeče športno društvo in zato ni nič čudnega, da bo v letošnji sezoni na bogojnskem odru le Linhartov »Matiček se ženi«.

T. C.

Pod spomladanskim soncem so se že zgodaj razcveteli zvončki. Livade v gozdovih so bile pokrite z belimi cvetovi. (Foto: Ferenc)

Jože Zrim: Nagajivček (z razstave v Murski Soboti)

Ustanovljena literarna sekcija

V okviru DPD »Svoboda« v Murski Soboti že precej časa deluje klub, vendar pa klubsko življenje do sedaj še ni bilo razvito kljub temu, da v okviru kluba že uspešno deluje filmski krožek, ki je prarastel v pravo filmsko gledališče. Zaenkrat je ta krožek še bolj zaključena enota (predavanja in predvajanja filmov — ambasadskih in celovečernih — obiskujejo predvsem člani krožka), vendar se pa v zadnjem času dela na tem, da bi filmsko gledališče pritegnilo širok krog ljubiteljev sedme umetnosti. Prizadevanje članov krožka je delno že uspelo, kar kaže prva predstava filmskega gledališča, ki jo je obiskalo nad 60 ljudi. Prav tako se je tudi precej ljudi udeležilo pogovora o predvajanjem filmu.

Sicer pa ne nameravam pisati o filmskem krožku, pač pa o sekciji mladih literatov, ki je bila ustanovljena prav tako v okviru kluba na pobudo nekaterih zainteresiranih mladih ljudi in DPD »Svoboda«. Ustanovnega sestanka, ki je bil pretekli tork, se je udeležilo precej mladih ljudi, ki imajo veselje do dela na področju literature. To kaže, da je bila ustanovitev te sekcije res potrebna in zaželjena, saj te vrste sekcije pri nas že precej časa pogrešamo in se ljudje — mladi pisarji in ljudje — res niso mogli nikjer sestati, izmenjati svojih mnenj, dobiti raznih napotkov, navodil itd.

Na svojem prvem sestanku so mladi literati razpravljali predvsem o programu in načinu dela. Enotni so si bili, da naj sekcija ne bo izključno literarna, ampak da — vsaj v začetku — pomaga in prime povsod, kjer se bo kazala največja potreba. Program dela naj ne obsega samo udejstvovanja na področju literature,

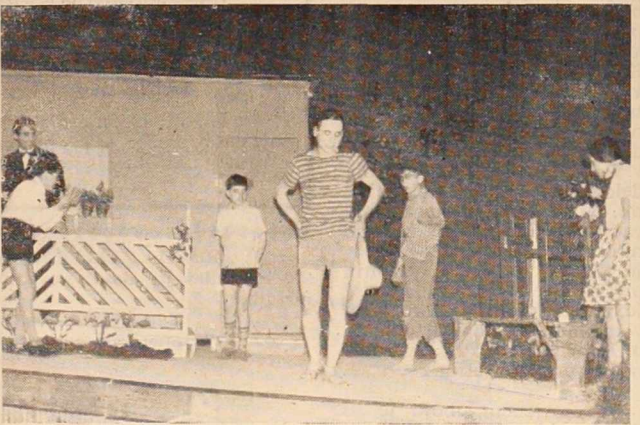
ampak vse — od prirejanja literarnih večerov pa preko raznih proslav in prireditvev vse do prirejanja raznih družabnih in kulturno zabavnih večerov v klubu in za široko javnost. Skratka, naj postane osnovno gibalno kluba — tista rezerva mladih moči, s katero bi pokrivali osnovne potrebe po kulturnih prireditvah v klubu in za široko javnost.

Zato člani sekcije niso izključno le literati, ampak vsi, ki jih tako ali drugače veseli in zanima udejstvovanje na področju kulturno prosvetnega in kulturno zabavnega dela. Sekcija mladih literatov torej ne vključuje v svoje vrste le pesnikov in pisateljev amaterjev, ampak tudi recitatorje, igralce, interpretatorje itd.

In še program za mesec april in maj: v aprilu kulturno zabavni večer ob dnevu brigadirjev ter Kajuhov literarni večer ob 20-letnici osvoboditve M. Sobote; v maju pa družabni »quiz« večer in samostojen literarni večer v tednu mladosti. To so prireditve, namenjene širši javnosti — v ožjem krogu pa se bodo mladi literati sestajali vsak drugi torek in na tako imenovanih »torkovih večerih« prebirala svoja dela, izmenjavali svoja mnenja ter ob pomoči starej-

KRVODAJALCI V SELU
Krajevni odbor RK Selo - Pokovci je na pobudo občinskega odbora RK organiziral dobrovoljno krvodajalce, katerih se je prijavilo 46. Vendar ko je bilo potrebno dati kri, se niso vsi odzvali, ker je bil pri akciji nesporazum glede prevoza.

UPOŠTEVANI
Občani v Stari novi vasi so na zadnjih zborih volivcev ugotavljali, da predstavniki občinske skupščine ne upoštevajo predlogov. Menijo, da je to tudi eden od vzrokov, da vaščani ne prihajajo na zbor volivcev, ker se večkrat ne upoštevajo predlogi.

Učenci osnovne šole Apače so v okviru KPD »Svoboda« uprizorili pod vodstvom režiserke Hafner Minke igrice: Sestera mušketirjev. Igra je vzbudila v teh krajih veliko zanimanje. Ob dvakratni uprizoritvi je dvorana bila vedno polna. Učenci — člani dramskega krožka na šoli — so odigrali to igro doživeto in sproščeno.

Dramska sekcija »Svoboda« pa se že tudi pripravlja na uprizoritev naslednje igrice: »Prvi dan svobode« s katero se bo vključila pod vodstvom režiserke Lesjak Mire v letošnje proslavljanje 20. obletnice osvoboditve. Za čim dostojnejšo proslavitev te obletnice je ustanovljen poseben pripravljalni odbor, ki že pripravlja posebne programe teh proslav.

Občina kot celota

Pravilo, da so podpredsedniki skupščin nekakšen pogonski motor v občini, zato jih je tako težko »sujeti« za kratek razgovor. Če pa se to že posreči, bodo prej kot ne odgovori na zastavljena vprašanja kratki, kot so ti, ki jih je našemu sodelavcu dal podpredsednik občinske skupščine v Ljutomeru tov. Vlado Ferenc.

Kaj je najbolj značilno za gospodarjenje delovnih organizacij Ljutomerske občine v preteklem letu?

— Vse delovne organizacije so izpolnile planske obvezje. Razveseljivo je, da so se ob tem povečali tudi osebni dohodki v delovnih organizacijah, ki so bili v primerjavi s sosednjimi občinami najnižji. Dosegli smo »pomurski nivo!«

In značilnosti predlogov planov za letošnje leto?

— Več sredstev za družbeni standard in v tista obsega, ki bodo dali več možnosti za izboljšanje življenjskih pogojev.

Slušati je, da so vsa prizadevanja skoncentrirana le na razvoj Ljutomera, ostali kraji pa so zapostavljeni.

Komunalnega gospodarstva si ne moremo zamisliti tako, da bi forsirali samo en kraj oziroma občinsko središče. Vedno imamo pred očmi celotno področje, kajti zapostavljanje vasi bi pomenilo škodo našemu celotnemu družbenemu razvoju, zlasti kar zadeva šolstvo.

Blizu 15 let ste delali na področju kmetijstva. Kaj bi rekli o svojih izkušnjah?

— Gre predvsem za pravilno razumevanje in odnos do človeka. Na primer pri kooperaciji. Uspeh je odvisen samo od tega!

Kaj bi kot podpredsednik skupščine označili za največjo težavo?

— Predvsem to, kako doseči, da bo tudi naša občina gospodarsko močnejša in kako zagotoviti toliko sredstev, da bi zadovoljili onim potrebam, ki so občanova pravica. Težava je torej v tem, da nam vedno primanjkuje denarja. Pa tole: zaradi togosti nekaterih predpisov ob začetku leta nikoli ne vemo, kolikšne bodo dajatve občanov, zlasti kmetovalcev.

Pravijo, da ste »met ribič«?

— Zanima me šport, predvsem ribolov, v kolikor mi seveda poleg službe in priprav na izpite na ESS dopušča čas.

Kako to, da ste sprejeli kandidaturu za republiški zbor na bližnjih volitvah?

— Če je bila to želja volivcev, se nisem mogel odreči.

Ceprav pravimo, da se je to nekako preživelo, pa slišimo tudi danes o volilnih obljubah. Kako gledate na to?

— Ne nameravam obljubljeni nobenih »gradov v oblakih«, ker smatram, da je to izkoriščanje zaupanja volivcev. Mislim, da je najbolj objektivna obljuba, da se si po izvolitvi prizadevaš, kako doseči, da se bodo tudi naši kraji razvijali čim bolj enakopravno z ostalimi predeli v Sloveniji.

UGODNI PROIZVODNI IN POSLOVNI DOSEŽKI ČZP »POMURSKI TISK« MURSKA SOBOTA

NOVI MILIJARDER

Casopisno založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti je zaključilo lansko gospodarsko leto z ugodnimi proizvodnimi in poslovnimi rezultati, saj se je tako po realizaciji plana proizvodnje in prometa kakor tudi po doseženem celotnem dohodku prvič uvrstilo med delovne organizacije - milijardere v soboški občini.

Podjetje je planiralo lani skupen promet v znesku 1 milijarde 307 milijonov din, doseglo pa ga je z 1 milijardo 269 milijoni din ali 97-odstotno. Vse delovne enote — razen kartonaže — so zaključile lansko poslovno leto s pozitivnimi rezultati.

Tiskarna je presegla letni proizvodni plan za 10 odst. vrednosti. Informacijska in založniška dejavnost je ob upoštevanju namenskih dotacij uspešno zaključila poslovno leto, kar je tudi rezultat notranjih prizadevanj po ustvarjanju lastnih dohodkov in zmanjšanju poslovnih stroškov. Tudi vse knjigarne in papirnice

Tudi pri celotnem dohodku pomeni vsota 1 milijarda 100 milijonov din znatno povečanje v primerjavi s prejšnjimi leti. Primerjava 1964/62 kaže celo na 105-odstotno povečanje celotnega dohodka podjetja.

Spričo nagrajevanja po vloženem delu in zaradi večje dragine so se lani nekoliko bolj povečali osebni dohodki kot čisti dohodek podjetja. Čisti dohodek se je v primerjavi z letom 1963 povečal za 61%, osebni dohodki pa povprečno za 65%. To je vplivalo tudi na delitev čistega dohodka na

bljani. Tudi skrb za življenjski standard kolektiva dobiva v tem podjetju vse bolj trdno gnotno osnovo. Za stanovanjsko izgradnjo, počitniški dom na Barbatu, letovanje članov kolektiva in v druge namene so lani izdali nad 11 milijonov din iz sklada skupne po. rabe. Največ namenskih sredstev so uporabili za stanovanjsko izgradnjo — blizu 8 milijonov din, medtem ko bodo letos še povečali sredstva za stanovanja za 2 milijona din.

Na nedavnem letnem občnem zboru sindikalne podružnice so člani kolektiva živo razpravljali o svojih uspehih, pa tudi notranjih problemih in težavah.

Tako so ocenili potrebo po intenzifikaciji proizvodnje ter ukrepe za večjo delovno storilnost zaposlenih in dosledno nagrajevanje po vloženem delu kot najvažnejšo družbeno in svojo nalogo, katere dosledno uresničevanje narekujejo predvsem notranje potrebe. V kartonazni računajo predvsem na izboljšanje preskrbe z reprodukcijskim materialom, izboljšanje tehnološkega procesa in ugodnejši plasman izdelkov na tržišču. Vsa ta prizadevanja bodo pospešila prehod na 42-urni delavnik, katerega je potrebno vsaj poskusno uveljaviti v delovnih enotah, kjer so zanj že dozo. rell pogoji. Kaže, da bodo 42-urni delavnik najprej vpeljali v tiskarni in prešli na tri delovne izmene. Na občnem zboru so se tudi odločno zavzeli za razširjeno rekreacijo zaposlenih, kajti ob prehodu na 42-urni delavnik bo skrb za stalno rekreacijo še pridobila na svojem pomenu. Letos bo podjetje predvidoma odprlo počitniški dom v Kaštel Lukšiču, nekaj članov kolektiva pa se je odločilo tudi za planine. Njihovi željam bodo skušali ugoditi z dogovarjanjem z grafičnimi kolektivi, ki imajo svoje počitniške domove v planinskem svetu. Občni zbor je tudi dal pobudo za takojšnje priprave na bližnje športno srečanje z grafičnimi delavci iz Čakovca.

Ceprav ima podjetje lastno delavsko restavracijo, ki pa zaradi dotrajnosti objekta ne predstavlja trajnejše rešitve za kolektiv, so se na zboru odločili, da bodo tudi finančno podprli izgradnjo osrednjega obrata družbene prehrane v Murski Soboti. Vendar pa je prevladalo mnenje, da se zaradi finančne zmogljivosti delovnih organizacij in tudi poznejših obveznosti podjetij — ustanoviteljev do te prepotrebne restavracije ne bi kazalo odločiti za gradnjo novega objekta, marveč je potrebno poiskati ustrezno rešitev v adaptaciji sedanjega Hotela »Central«, kjer naj bi pridobili kuhinjo s potrebno kapaciteto in jedilnico za delitev rednih obrokov anantomem.

V ČZP »Pomurski tisk« si prizadevajo, da bi bili člani kolektiva čimboli obirno seznanjeni s sklepi samoupravnih organov in sploh o dogajanju v podjetju. Glasilo kolektiva »Po Pomurskem tisku« postaja ve bolj uspešen informator. Tako vlogo so mu člani kolektiva prisodili tudi v lanski anketi o delavskem upravljanju. Na sliki: detajl z letošnjega občnega zbora sindikalne podružnice.

so presegle letni plan prometa. Med njimi najbolj izstopa »Dobra knjiga« v Murski Soboti, ki je presegla realizacijo iz leta 1963 kar za 34 odst., lanski plan pa za 18 odst. Kartonaža je ustvarila lani za 586 milijonov din lastne proizvodnje in tako dosegla letni plan s 84 odst., predvsem zaradi objektivnih težav; proizvodnja v novem kartonaznem obratu se je namreč pričela s 3-mesečno zamudo, razen tega pa je bilo v tem obratu zelo občutno pomanjkanje reprodukcijskega materiala.

sklade, katerih sredstva so porasla za 36%. Med letom so namreč v podjetju kar trikrat povečali osebne dohodke, predvsem nižjim kategorijam delavcev. Posledica tega je bila, da so se nižji osebni dohodki povzpeli proti koncu leta od 20 na 30.000 din na zaposlenega. V podjetju skrbijo tudi za izboljšanje zaposlenih. Tako so se lani kar štirikratno povečali izdatki za strokovno izobraževanje kadrov. Največ sredstev so odinili za šolanje lastnih kadrov in kot prisrnek Solškemu centru tiska in papirja v Lju-

Veržejska razglednica

Našega razgovora v Veržeju se je udeležilo mnogo vaščanov

Skupna prizadevanja rodijo uspehe

Vas Kobilje je pravzaprav odrezana od ostalega dela lendavske občine. Zaprtja je na eni strani z gozdovi, na drugi pa jo zapira državna meja z Madžarsko. Posebna značilnost kraja je morda v tem, da je to tipično slovensko naselje, čeprav je obdano z vasi, kjer živijo občani madžarske narodnosti. Po ustanovitvi krajevnih skupnosti v letu 1963 je vse to vplivalo, da se je v Kobilju ustanovila krajevna skupnost.

Po vojni se je tudi tu začelo življenje s hitrejšim tempom. Zgradili so ga pravzaprav vaščani sami kljub temu, da ga sedaj ne morejo koristiti v svoje namene. Nekaj let nazaj se je na pobudo občanov s pomočjo avtobusne zveze le odprl »svet« tudi občanom Kobilja. Zgradili so garažo, ki je

bila pogoj, da so avtobusno postajo sploh dobili. Po vojni je tudi tu zagorela električna luč, to pa je prineslo s seboj nove spremembe. Radio je povezal ta kraj še bolj z ostalim svetom, danes pa se že na marsikateri stehi bohoto televizijska antena.

V splošnem slaba zemlja, razdrobljena na številne parcele s tem pa onemogočeno sodobno gospodarjenje je privedlo do tega, da mladina ne ostaja doma, odhaja v industrijo. Taki so torej pogoj življenja, ki tako ali drugače vplivajo na delo krajevnih skupnosti.

Ljudje so sklenili s skupnimi naporimi ustvariti boljše pogoje. Nekaj teh bo v kratkem uresničeni. Kobilje bo dobilo novo šolo, v kratkem tudi stanovanjski blok za učitelje, možje pa so se že dogovorili, da bi gradili otroški vrtec. Velik problem je za njih za družni dom, ki služi za skladišče, sami pa nimajo prostora za kulturne in druge prireditve. Pripravljeni so pomagati z delom, če bi kmetijska zadruga razumela njihovo potrebo. Vaščani namreč pravijo, če se je uredil podoben

V KRATKEM MLADINSKA PLESNA ŠOLA V LENDAVI

V organizaciji občinskega komiteja ZM Lendava se bo v kratkem začela v Lendavi plesna šola, ki jo bo vodil plesni mojster iz Murske Sobotice. Med mladimi je za šolo veliko zanimanja. To dokazujejo tudi številne prijave (do sedaj 97 prijav). V letu 1962 je že bila organizirana plesna šola, ki je dosegla lepe uspehe. V organizirani šoli se bodo mladi naučili predvsem plesati, kakor tudi vedenja, to pa bo vplivalo, da bo marsikje odpadlo divje plesanje.

Aktivnost in prizadevnost naših ljudi se kaže tudi v tem, da smo zgradili velik gasilski dom, v katerem imajo svoje prostore tudi družbene organizacije. Danes je dom vreden 14 milijonov dinarjev, družbenih sredstev pa je vloženih vanj le za nekaj sto ti-

sočakov — je dejal predsednik KS Veržej, tov. Franc Galunder, ko so se pred kratkim zbrali za »okroglo« mizo predstavnikov vseh organizacij in društev v kraju. Lepa udeležba je potrdila mnenje predsednice KO SZDL tov. Eme Tibautove: — Sodelovanje organizacij je zadovoljivo. —

Pravijo, da Veržej turistično ni zanimiv, saj atrakcij željnim ljudem ne bi mogli pokazati prav ničesar drugega kot »šicarje«, kako se »tikvi jaše«, dočim vleka bika na zvonik odpade, ker je v Veržeju že toliko »pritepenec«, ki bi lahko cerkveni zvonik pripognil do bikovega gobca. Čeprav v Veržeju nimajo nobenega hotela za »turiste«, pa bo morda o vsem tem še kdo razmišljal (seveda ne o hotelu!).

Danes ima Veržej blizu 800 prebivalcev (in 22 televizorjev). Ko so predlani dogradili gasilski dom, so pridobili tudi prostore za klub. Tu nameravajo namestiti televizor, ki

Nekaj nelogičnega je v tem: povsod tam, kjer nimajo dvorane, imajo to za osnovni vzrok kulturnoprosvetnemu mrtviltu. V Veržeju pa, kjer dvorano imajo, ugotavljajo, da dvorana vendarle ni vse. — Malo je mladih ljudi! — ugotavljajo, — moški pevski zbor držimo gor samo še »dedeki« — so rekli pol v šali. In vendarle ugotavljajo, da je večji obisk, če nastopi na odru domača igralska skupina kot pa, če gostuje kakšno gledališče. Morda je to odvisno tudi od tega, kaj kdo uprizaro. Zanimaj se baje prodali ob gostovanju ansambla Petrič le pet kart, kar kaže, da ljudje vendarle niso s čemerkolij zadovoljni.

Krajevna skupnost Veržej ima velik teritorij. S krajevnim samoprispevkom bodo zbrali okrog 2 in pol milijona dinarjev, od tega pa nameravajo porabiti 1 milijon za krajevne ceste. Nekaj denarja pričakujejo od KS tudi društva in organizacije... Ker razpolaga KS s skromnimi sredstvi, so se dogovorili, da bodo potrošili to leto nekaj več sredstev za potrebe tega, prihodnje leto za potrebe drugega kraja. Zahteve so veliko večje kot možnosti: v Bunčanih za urejanje gasilskega doma, v Veržeju za vrtec, v Banovcih za vaški dom, na Glavi za zadrugi dom.

Ne bi bilo prav, če ne bi omenili dejavnosti organizacije RK v Veržeju, ki ima v Veržeju 157, v Bunčanih pa 52 članov. Med Bunčanci so tudi zelo poštvalni krvodajalci, RK ima v novem gasilskem domu dve sobici, ki pa še čakata na opremo iz Maribora. V prihodnjih letih bo dobil Veržej tudi občasno zobno ambulanco.

Ne bi bilo prav, če ne bi nekaj zapisali tudi o gasilskem društvu v Veržeju. Že leta 1855 so bili v Veržeju gasilci, toda ti niso bili združeni v posebnem društvu, temveč so bili pod »komando« župana. Gasilsko društvo so ustanovili šele leta 1885, leta 1892 so kupili ročno brizgalno, ki jo imajo še sedaj, še pred tem pa so imeli veržejski gasilci brizgalno, ki jim jo je poklonil leta 1855 neki radgonski živilnozdravnik. Gasilski avto, ki so ga kupili 1937 leta je danes popolnoma odpovedal. Upajo pa, da dobijo že letos novo brizgalno. Društvo ima 118 članov in poleg pionirske tudi ženske desetine.

Če bi hoteli na kratko omeniti še nekatere aktualnosti, o katerih zadnje čase v Veržeju največ govorijo, bi morali zapisati še o ukinitvi železniške tovorne postaje, o pripravah na gradnjo šole, (verjetno še ne prihodnje leto), o tem, kje naj stoji spomenik, ki ga bo postavila Zveza borcev, o novi asfaltirani cesti, ki bo stekla od Križevca proti Veržeju in podobnem.

je sedaj v prostorih zadruga doma. Samo televizor pa bo premalo. V poštevi bi prišel tudi šah, dramski večeri in podobno. Vse to pa še čaka na organizatorje.

Malokje v Pomurju imajo društva in družbene organizacije toliko primernih prostorov kot v Veržeju. Dvorana v zadrugnem domu, kjer je kino, je urejena, Partizan v Veržeju ima veliko telovadnico, ki pa... Pravijo, da se je moral Partizan prepogostokrat ukvarjati z raznimi družbenimi prireditvami, ki so omogočile, da so z izkupički obnavljali telovadnico. Zaradi tega pa je trpelo vse ono, s čemer bi se moral Partizan v prvi vrsti ukvarjati. Danes ima veržejski Partizan 190 članov, od tega 60 aktivnih. S prostovoljnimi delom bodo uredili nogometno igrišče, atletsko stezo, odbojgarsko igrišče.

NA OBČNEM ZBORU GASILSKEGA DRUŠTVA SOBOTA

Vključevati nove člane

Minuli četrtek so se sestali soboški gasilci ter na občnem zboru društva pregledali uspehe lanskega leta. Poleg tekočega dela je društvo uredilo popis osnovnih sredstev.

Zaradi potreb bodo v kratkem pričeli graditi nove delavnice, za svoje člane pa bodo nad delavnicami gradili tudi stanovanja. Na zborih že nekaj let ugotavljajo, da število članstva pada; vendar je žal društvo o tem problemu doslej ostalo le pri razpravah, zato je bilo v poročilu in pozneje v razpravi veliko govora o tem, kako pridobiti v gasilske vrste nove člane, da bi se s tem predvsem okrepila operativna služba. Člani so opozorili, da je potrebno dati vaju primerno vsebino, narčnost in več življenja, ker bo takrat interes mladih do gasilske organizacije večji. Društvo šteje 87 članov, vendar jih je od teh samo 39 operativnih, kar je seveda malo, če pomislimo, da se Sobota hitro širi in tudi okoliš je velik, zato morajo prihodnja prizadevanja stremeti za povečanjem števila članov.

Na zboru so poudarili, da bi se morale vaje v prihodnje vršiti tako, da bi člani obiskali soboška podjetja, ker bi se na ta način seznanili z okoljem in pogoji za gašenje, kar je potrebno, če hočejo hitro in učinkovito gasiti. Delovne organizacije naj bi še naprej pošiljale svoje člane

NEDELJA, 28. MARCA 1965

8.00 Veseli tobogan; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 10.00 Se pomnite, tovariši... Katja Spur—Anica Kos; Uničevani; je ustavila svoboda; 10.30 Pesmi borbe in dela; 11.40 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11; 13.30 Za našo vas; 13.50 Pred domačo hišo; 14.00 V svetu opernih melodij; 15.05—17.30 »Sportno popoldne«; 17.30 Radijska igra: Michael Brett; Uporna soletnica; 18.34 Glasba iz Skandinavije in Španije; 20.00 Naš nedeljski sestanek; 21.00 Glasba ne pozna meja; 22.10 V plesnem ritmu;

PONEDELJEK, 29. MARCA 1965

8.05 Jutrarnji zabavni zvoki; 8.55 Za mlade radovedneže: Adum Franc; Daleč je otok Palagruža; 10.15 Pisan orkestralni intermezzo; 10.35 Naš podlistek. A. Bolinger; Krokodil; 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Milan Rovani; Organizacija skropljenja sadnega drevja; 14.05 S poti po domovini; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Iz opernega sveta; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Zvočni razgledi; 18.45 Pota sodobne medicine; 20.00 Izbrali smo za vas... 20.25 Koncert Bamberških simfonikov; 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 30. MARCA 1965

8.05 kvintet bratov Avenik; 8.25 Od melodije do melodije; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo. Kaj drži jadrano letalo v zraku; 10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Ing. Viktor Repanšek; Učinkovita nega in dognojevanje krompirja po saditvi; 14.05 Radijska šola za visjo stopnjo; Dežela zlata in kakava; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.30 V terek na svidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Pol ure s plesnim orkestrom RTV Ljubljana in slovenskimi pevci zabavnih melodij; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 20.20 Radijska igra: Moma Kaper; In spet noč; 21.20 Serenadni večer; 22.10 Nočni zvočni mozaik.

SREDA, 31. MARCA 1965

8.55 Pisan svet pravljic in zgodb; Danilo Gorišek; Knjiga in zoga; 10.15 Melodije za razvedrilo; 10.45 Clovek in zdravje; 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Vrtnarstvo; 12.30 Arije iz oper Carla Marije Webberja; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. Kaj drži jadrano letalo v zraku; 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu; 15.30 Slovenske narodne; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 O življenju in delu Johanesa Brahmsa III. oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Iz fonoteke Radia Koper; 18.45 Naš razgovor; 20.00 Mali koncert; 20.20 Tako pojo in igrajo v Pragi; 20.40 Arrigo Boito; Mefistofeles (opera); 22.10 Plesni zvoki.

ČETRTEK, 1. APRILA 1965

10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti! 12.15 KN — Ing. Marko Bertonec; Zanimivosti o novih hlevih za krave; 14.05 Pol ure s solisti zagrebške opere; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Literarni sprehod — J. Clayton; Beli krog; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Turistična oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.45 Jezikovni pogovori; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer; Günter Grass; Povođenj; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.10 Od popevke do popevke.

PETEK, 2. APRILA 1965

8.05 Pionirski tednik; 10.35 Novo na knjižni polici; 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 KN — Ing. Franc Mikuz; Letošnji hibridi koruze za Slovenijo; 12.30 Odlomki iz Offenbachovih »Hoffmannovih pripovedk«; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. Bele postelje; 14.35 Trije klavirski dui; 15.30 Narodne pesmi iz Ukrajine; 15.45 Novo v znanosti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe; 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih; 20.00 Zvočni mozaik; 20.30 Znanje-politični pregled; Slovenska klavirska glasba — VI. oddaja; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.10 Za ljubitelje jazzja;

SOBOTA, 3. APRILA 1965

10.15 Glasbeni sejem; 11.00 Nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — Dr. Ivo Vomer; Uspešen način pripuščanja kobil; 12.30 »Veseli kmetovalci« in druge Schumannove glasbene zgodbe za mladino; 14.05 Prizor iz Poličeve opere Deseti brat; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Pesmi in plesni narodov Jugoslavije; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.15 Izložbeno okno; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 V soboto zvečer; 21.00 Zaplešite z nami; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

IZLET NA KOROŠKO

Ljutomerski gimnazijci so si pred kratkim ogledali slovensko Koroško. Pot jih je vodila na Gorenjsko, kjer so na Jezerskem prestopili koroško. Vodič, ki je spremljal mlade Ljutomerčane, je med potjo razlagal o kulturnih zgodovinskih znamenitostih, krajev in ljudi, ki tod živijo. Dijaki so tokrat sklenili, da si bodo ogledali Slovensko Benečijo.

OBČNI ZBOR

PLANINSKEGA DRUŠTVA

Člani planinskega društva na gimnaziji in učiteljski v M. Soboti so se pred kratkim sestali na občnem zboru in pregledali uspehe letošnjega dela na novo ustanovljenega društva.

Številni izleti in pohodi dijakov v bližnji in daljni okolici so jasen dokaz, da se mladi zanimajo za rekreacijo in razvedrilo v naravi. V lanskem letu so izvedli med drugim tudi skupinske izlete po Pohorju.

Na zboru so se pogovorili tudi o nadaljnjem delu društva ter sprejeli program dela.

IZDELKI ZA VAS

PROIZVAJA:

VRTILNA STIKALA — POTEZNA STIKALA — MICRO IN VMESNA STIKALA — VTIČNICE II-POLNE — PRIKLJUČNE VRVICE — SPONKE — OKOVE — OKLOPNE VAROVALKE — VAROVALNE ELEMENTE — VODOTESNA STIKALA — VODOTESNE VTIČNICE — VODOTESNE VTIČNICE IN RAZVODNICE — VODOTESNI INSTALACIJSKI MATERIAL — PEŠEL CEVI IN PRIBOR — MICRO STIKALA ZA INSTALACIJE V OMETU — PRIBOR ZA INSTALACIJE V OMETU — AVTO MATERIAL — GOSPODINJSKE APARATE — IZOLACIJSKI MATERIAL — OLJNO SVILO

Za vas - za vaše potrebe

se priporoča s svojimi kakovostnimi izdelki, katere izredno uspešno plasira na domačem in inozemskem tržišču:

- gradbenim in komunalnim podjetjem
- stanovanjskim skupnostim
- graditeljem stanovanj
- lastnikom stanovanjskih, upravnih in gospodarskih poslopij
- našim gospodinjam
- vsem, ki imajo kakorkoli opravka z elektriko, kajti

ELEKTRIKA JE LAHKO NAJBOLJŠA POMOČNICA OB VSAKI PRILožNOSTI, ČE JI KRČIJO POT DO VAS KVALITETNI IZDELKI »ELME«

Izdelki E L M E so zanesljivo jamstvo za kritje vaših potreb ob vseh priložnostih, saj zagotavljajo ob pravilni strokovni uporabi potrebno varnost in vaše zadovoljstvo

Toplo se priporoča

tovarna elektromateriala
Ljubljana

SP »Pomurje« : osnovna sredstva

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »POMURJE« MURSKA SOBOTA bo v ponedeljek, 29. marca 1965 ob 9. uri imelo v obratnih prostorih v Kopaljški ulici 3 v Murski Soboti javno razprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. 5 gradbenih plato dvigal
2. betonskih mešalcev (150 litrov)
3. 3 poljskih kovačnic
4. benzinskih motorjev
5. 1 decimalne tehtnice, 500 kg
6. 1 moped »Colibri« — nekompletnega
7. 9 japanerjev z železnimi kolesi
8. 1 železnega pluga
9. 3 ročnih škarij za rezanje betonskega železa
10. 1 vitla — ročnega
11. 1 ogrinja moškega dvokolesa
12. 1 induktorskega telefonskega aparata
13. 2 pisalnih strojev
14. serije modelov za izdelavo betonskih cevi
15. različnih delov za leseni vprežni voz

Ogled navedenih osnovnih sredstev je mogoče od 22. do 27. marca 1965, vsak dan od 10. do 12. ure.

Prednost pri nakupu ima družbeni sektor. Če pa ne bo interesentov iz družbenega sektorja, bo razprodaja za privatni sektor eno uro po navedenem času.

PRODAM

ZREBICO ugodno prodam. Ivanci 22, p. Bogojina M-194

barvanje

ZREBCA, 2 leti starega, lepe postave, vajenega voznje, prodam. Moščanci št. 5, p. Mačkovič M-195

NAGROBNI SPOMENIK prodam. Cvetkova 27, Murska Sobota. M-196

KAMION, potreben popravila, poceni prodam. Gider, Juša Kramarja 26, Murska Sobota. M-197

OMARO, skoraj novo in STEDILNIK »TOBI« ugodno prodam. Franc Mesarič, Partizanska 1, M. Sobota. M-198

SENO prodam. Franc Pelc, Slatina Radenci. M-199

VINOGRADNIŠKO IN BRAJNO TRSJE dobite neposredno ali po

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 26. marca — Maksim Sobota, 27. marca — Rupert Nedelja, 28. marca — Janez Ponedeljek, 29. marca — Ciril Torek, 30. marca — Branimir Sreda, 31. marca — Benjamin Četrtek, 1. aprila — Hugo

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

26. marca — dr. Rousova
27. marca — dr. Mejačeva
28. marca — dr. Mejačeva
29. marca — dr. Gregorčeva
30. marca — dr. Zupančevac
31. marca — dr. Lopert
1. aprila — dr. Vlačeva

KINO

VERZEJ — 27. in 28. marca ameriški barvni kinemaskopski film: »Okno za okno«.

Poslužujte se namenskih reklamnih oddaj Radia Murska Sobota. Nedeljska oddaja »Na valu 202« je še prav posebno množično poslušana.

Radio Murska Sobota hiter in učinkovit informator — tudi o zborih volivcev, občnih zborih, prireditvah, sestankih, skratka: o vsem, kar želite sporočiti občanom, svojim članom in prebivalstvu.

NA POLICIAH STUDIJSKE KNJIZNICE

STUDIJSKE KNJIZNICE SLOVENSKA MATICA 1864-1964. Ljubljana 1964.
PAVCEK T.: Ujeti ocean. Koper 1964.
TWIN M.: Koldus és királyfi. Noviszd 1958.
WALLACE E.: Skrivnost rumene narcise. Ljubljana 1964.
WALLACE E.: Ponarejevavec. Ljubljana 1964.
WALLACE E.: Rdeči krog. Ljubljana 1964.
SKERJANC L. M.: Nauk o instrumentih. Ljubljana 1964.
DOBEČ E.: Knjigovodstvo I. del. Ljubljana 1964.
HERCEG J.: Hősgyerekek. Noviszd 1958.
NYELVMŰVELŐ LEVELEK. Budapest 1964.
A JKSV VIII. KONGRESSZUSA. Beograd 1964.
NUŠIĆ B.: Hajdukok. Novi sad, 1964.
AMBRÓZY A.: Világos pillanat. Budapest 1964.
KADES H.: San Salvatore. Maribor 1965.
CERVANTES SAAVEDRA de M.: Bistroumni plemić Don Kihot iz Manče. I. II. knj. Ljubljana 1964.
SCHILLING W.: STRAHOVALCI. Maribor 1965.
BEVK F.: Izbrani spisi. Ljubljana 1964.

TAVČAR M.: Ziva slika in zvok v našem domu. Ljubljana 1964.
MARKOVITS G.: Üldözött költészet Kittiltott, elközött, perbe fogott kötetek, versek a Horty-korszakban. Budapest 1964.
FOCK J.: A Magyar népzásdag és a szocializmus építésének utján. Budapest 1963.
TAMÁS A.: Költői világképek fejlődése Arany Jánostól József Attiláig. Budapest 1964.
GREZSA F.: Juhász Gyula egyetemi éve 1920-1906. Budapest 1964.
PARAKER S.: Mechanizacija v gostinstvu. Ljubljana 1960.
JURČIĆ J.: Zigeuner Janitscharen und Georg Kozjak. Regensburg 1957.
RADOSEVIĆ T.: VASILJEVIĆ J. SEKULIĆ M.: Pregled istorije narodnooslobodilačkog rata za podoficirske škole JNA. Beograd 1962.
SNATIĆ V.: Japanska. Ljubljana 1964.
RIPP G.: Demokratikus szocializmus és Marxizmus. Budapest 1963.
GÁRDOS M.: Kukoricán terdelpelve. Budapest 1964.
HAJAS J. MURAKÓZY T. SÁRKÓZY P.: Bőség vagy inség. Budapest 1963.
FERER L.: A szocialista mezőgazdasáért. Budapest 1963.

RAZPIS
ZAVOD »OTROŠKI DOM DANE SUMENJAK« BASKA, OTOK KRK razpisuje naslednja prosta delovna mesta:
— 2 kvalificiranih kuharic (upokojenke)
— 4 pomožnih moči za delo v kuhinji
— 2 sobaric
— 1 perice in
— 1 materialnega knjigovodje (upokojenec)
Zaposlitev v času sezone — sezonsko, od maja do septembra. Osební dohodki po pravilniku.
Ponudbe pošljite na naslov: Zdenka Požar, Partizanska 1/II, M. Sobota.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

SOBE

BREZPLACNO STANOVANJE, sestavljeno iz sobe in kuhinje, zamenjaj za enako, z najemnino plačano, v M. Soboti. Pogoji: brezplačna pomoč v gospodinjstvu v popoldanskem času. Vprašati: Ulica 17. oktobra št. 8, M. Sobota M-185

zaposlitve

MLADO DEKLE ali upokojenko sprejmem za nekajurno varstvo otroka. Plačam dobro, Kidričeva, blok ABC, Murska Sobota. M-182
GOSPODINJSKO POMOČNICO, lahko tudi starejšo, sprejem takoj. Plača dobra. Naslov v upravi lista M-183

kupim

TRSNE SADIKE, (klitonove vlačance) kupim. Franc Pelc, Slatina Radenci M-200

HLADILNIK, nov, kompresorski, ugodno prodam. Informacije: Zekš, Trstenjakova 3, Murska Sobota. M-208

VALJČNI MLIN, na turbinski pogon, s takoj vseljivim stanovanjem prodam. Tončka Košti, Presika, b. Ljutomer M-209

27 AROV NJIVE, primerne za vrt, oddam v najem v Murski Soboti. Zvezna 7, Murska Sobota. M-210

MURSKA SOBOTA

ŠTEDILNIK »GORENJE«, nov, in kuhinjsko mizo s stoli prodam. Farašnjak, Kidričeva K1, št. 8, blok, Murska Sobota. M-211

GRADBENI LES, rabljen in 4 m³ zidnega kamna prodam. Naslov v upravi lista. M-212

razno

OBVESTILO
Sporočam cenjenemu prebivalstvu, da bom opravljal zidarsko obrt s 1. aprilom. Za cenjene usluge se pripravim. — Stefan Krenos, Motovčiči 51, p. Grad. M-187

ZAHVALA

Ob bridki, prerani in nenadomestljivi izgubi naše mame in stare mame

Antonije Parizek, roj. Seme

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo v tako velikem številu spremljali k zadnjemu počitku, ji poklonili v slovo toliko lepega cvetja in nam izrazili pisme- ali ustno sožalje.

Posebno zahvalvo smo dolžni ravnatelju dr. Starcu, dr. Lanščaku, dr. Vučaku, dr. Prkiču in strežnemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice v Murski Soboti za njihovo prizadevanje, da bi olajšali pokojnici trpljenje.

Zahvalujemo se kolektivu podjetja KIK »Pomurje« in njegovih obratov, vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam stali ob strani in spremljali našo drago mamo na njeni zadnji poti.

M. Sobota, 17. marca 1965

Neutolažljivi: sin, snaha in vnuki

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremljali našo drago mamo, staro mamo in prababico

Ano Tivadar, roj. Balažič

na njeni zadnji poti in posuli njen grob s cvetjem, iskrena hvala.

Prav posebna hvala zdravnikom bolnišnice in zdravstvenega doma za lajšanje bolečin v zadnjem času; prav tako Društvu upokojenec v Murski Soboti za poslovilne besede in odpeto pesem.

M. Sobota, 21. marca 1965.

Zaljujoče sorodstvo

MILAN FILIPČIČ:

REICHSTAG V PLAMENIH

govih vprašanj:

»Jaz sploh ne govorim o namišljeni udeležbi pri atentatu na sofijsko katedralo, temveč o tem, da je preiskovalec pred začetkom predhodne preiskave širil kategorične trditve o moji udeležbi pri požigu Reichstaga. S tem želim dokazati, da je bila preiskava tendenciozna in da je privedla javno mnenje v zmotno.«

Predsednik je besen: »Tega ne bom več trpel. Umolknite! Nimate pravice žaliti preiskovalca.«

Toda Dimitrov je neizprošen: »Zakaj ste (obrača se k Vogtu) rekli van der Lubbeju, da je Torgler že priznal krivdo?«

Vogt je zbežan. Vzklikne nenavadno neumno: »Jaz sem nemški sodnik-preiskovalec pri cesarskem sodišču in moje ime je Vogt.«

Dimitrov ne popuša:

»Na osnovi zakona o sodnem postopku moram ugotoviti, da dejstvo, da so me dali v okove, nasprotuje zakonu.«

Sodišče poskuša Dimitrova zamašiti usta, toda on uporabo udarja na eno in isto točko:

»Preiskava je nepravilna, tendenciozna in groba; požigalcev ne išče tam, kjer so; pred očmi celega sveta je izvršen nezasišlan falzifikat s tem, da so bili na zatožni klop pripeljani štirje komunisti kot »požigalci«.

»Iz policijskih izpovedb sledi — nadaljuje Dimitrov — da bi morali na zatožni klop pripeljati šest milijonov Nemcev, ki so na volitvah glasovali za komunistični program.«

Na ukaz predsednika zgrabijo Dimitrova in ga prisilijo, da sede na svoje mesto. Prekinejo sojenje. Sodišče se posvetuje in odloči, da se Dimitrovu odvzame beseda. Prepozno. — Dimitrov je že razkrinkal policijske uradnike in preiskovalca Vogta kot grobe falzifikatorje.

Tuji tisk že piše o polomu procesa. Antifašisti širijo po celem svetu na sto tisoče izvodov »Rjave knjige«. Skoraj vsi listi ponatiskujejo iz nje odlomke. Sodišče v Leipzigu skuša pobiti dejstva, ki jih navaja »Rjava knjiga« in skuša dokazati, da je van der Lubbe sam zažgal Reichstag. Kajti, če van der Lubbe ni bil sam, tedaj nastane vprašanje, kdo so bili njegovi soudeleženci in kako so uspeli izginiti iz stavbe Reichstaga. »Rjava knjiga« bi tedaj imela prav, ker trdi, da so bili soudeleženci van der Lubbeja nacionalsocialisti, ki so iz zažgane stavbe pobeželi skozi podzemeljski hodnik, ki vodi v Göringovo palačo.

Dimitrov je takoj doumel, kam teži sodišče:

»Kako je mogoče, da je van der Lubbe, ki sam ni mogel zažgati lesene barake v Neuköllnu, naenkrat sam zažgal ogromno stavbo Reichstaga?«

Van der Lubbe zamrma:

»Ne vem.«

Takoj se Dimitrov obrne k van der Lubbeju in ga vpraša, od koga je dobil zažgalna sredstva za požig. Van der Lubbe se obrača k sodišču in prosi, da mu na to vprašanje ne bi bilo treba odgovoriti. Tedaj Dimitrov odločno vzklikne:

»To pomeni, vi niste bili sami, pomeni, da ste bili orodje v rokah drugih.«

Zaman predsednik Bünger besni, zaman brez moči kriči:

»Kdo je tukaj predsednik, jaz ali vi?«

Dimitrova so petkrat odstranili iz sodne dvorane. Toda on neustrašeno vodi proces. Odkrito zastavi za fašiste najbolj nevarno vprašanje:

»Ali niso požigalci prišli skozi podzemeljski hodnik, ki vodi v Reichstag?«

Dosegel je svoj cilj. To dokazuje odgovor sodnika:

»To vprašanje ne bo postavljeno.«

LAŽNE PRIČE

Proti Dimitrovu je sodišče nastopilo z raznimi lažnimi »dokumenti«, ki naj bi jih baje našli pri njem v teku preiskave. Na vprašanje državnega tožilca, ali je vodič po Berlinu (brošurica), kjer so stavbe Reichstaga in dvorec zaznamovane s »tajinstvenimi« križci njegov, Dimitrov hladnokrvno odgovori:

»Imel sem takšno knjižico, toda ne vem, če je to prava. To knjižico so mi pokazali na policiji, toda za vašo politično policijo ne jamčim.«

Nastopi lažna priča Helmers, natakarkar v restavraciji, ki trdi, kljub odločnim izjavam številnih drugih natakarkarjev v isti restavraciji, da je videl Dimitrova v lokalu skupaj z van der Lubbejem. Dimitrov izjavlja, da je bil v tej restavraciji z avstrijskim pisateljem Rosnerjem. Predsednik sodišča takoj pojasnjuje, da to trditve Dimitrova niso mogli preiskati, ker Rosnerja »niso našli«. Dimitrov polije predsednika s hladno vodo:

»Poiščite ga, kakor se spodobi, po vaših koncentracijskih taboriščih.«

Nastopi tipična nacistična priča vratar Reichstaga Hornemann. Čeprav je pred nekoliko dnevi že državni tožilec bil prisiljen priznati, da je bil Dimitrov na dan požara (27. in 28. februarja) v Münchenu, Hornemann topoglavno trdi da je Dimitrova na dan požara videl v stavbi Reichstaga. V sodni dvorani — smeh. Dimitrov se prav tako smeje, toda sprašuje:

»Žele bi vedeti, kdo je plačal pričo za njene izpovedi?«

Sodišče opozarja Dimitrova, toda on že vzklikne:

»Čestitam državnemu tožilstvu, da je našlo pravo pričo! Kot priča nastopi Denschel, ki je uslužben v socialdemokratski frakciji v Reichstagu. Ta trdi, da je na dan požara videl v Reichstagu Torglerja skupaj s Popovom. Dimitrov opozori sodišče, da je priča v svojih prvih izpovedbah pred osmimi meseci trdila preiskovalcem drugače. Zato osvrkne:

»Čudno, gospod predsednik, kako se stvari razvijajo! In to ni prvič. Priča Denschel se je šele kasneje naučila marsičesa. Priča ima čudovit dar — spomin, ki se budi z zamudo.«

Zaradi te pripombe odvzamejo Dimitrovu besedo, češ, da je predrzen. Toda Denschel je prisiljen, da se odreče svoji izpovedi in potepan zapuša prizorišče. Nastopi vodja oddelka za tisk pri nacistični stranki rezervni major Weberstedt. Predzno trdi, da je v Reichstagu pogosto videl Taneva, in to v času, ko je bilo na procesu že ugotovljeno, da je Tanev prisel v Berlin šele 24. februarja — tri dni pred požarom. Pri navzkrižnem spraševanju se priča zaplete in občinstvo se glasno smeje.

Dimitrov samo ugotovi:

»Nacionalsocialisti so v procesu zelo dobro razdelili vloge. Eden izjavlja, da je videl v Reichstagu van der Lubbeja. Drugi pravi, da je videl Dimitrova, tretji Popova, četrti Taneva.«

Iz sodne dvorane se umikajo razkrinkane in osmešene priče — nacistični uradniki, policaji in častniki. Njih zamenja nova vrsta priči.

PRICE VOHUNI

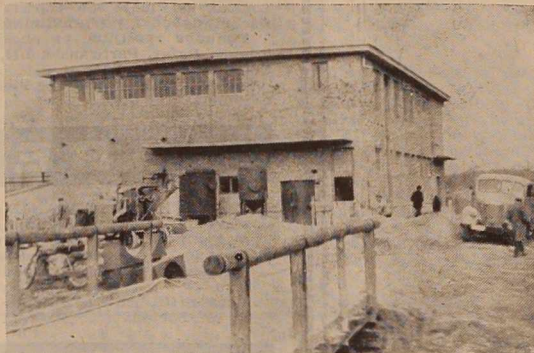
V sodno dvorano vstopi »priča« obtožujoče oblasti — Hinz. Sam priznava, da mu je policijski polkovnik ukazal, da sodeluje v akciji proti komunistom. Svoječasno so Hinza že razkrinkali: berlinska komunistična organizacija je ugotovila, da je nacistični agent-provokator. Na proces so ga pripeljali naravnost iz zopora, kjer prestaja kazen zaradi kaznivega dejanja. Sodišče čita dolg spisnik njegovih kazni, kajti že večkrat je bil obsojen. Njemu pripisujejo tudi namero, da je hotel napasti biro za pomoč brezposelnim.

naša nagradna SLIKANICA 20 LET SVOBODE

IZ NOB: Navedite ime in priimek prvoborca na sliki. V Pomurju je zaposlen že od 1952. leta.

IZ POVOJNE SOCIALISTIČNE GRADITVE: Za kateri predelovalni objekt gre v tem primeru. Objekt bo predvidoma začel služiti svojemu namenu julija v Murski Soboti.

IZ REKLAMNEGA ALBUMA NASIH DELOVNIH ORGANIZACIJ: Navedite vrsto proizvodnje, katero predstavlja naš posnetek, in naziv obrata, ki se ukvarja s to gospodarsko dejavnostjo.

GPS — 9

Izrežite oznako GPS-9 in jo pošljite skupno s pravnimi odgovori na 3 zastavljena vprašanja v tej nagradni slikanici na naslov: Uredništvo Pomurskega vestnika, Murska Sobota, Kidričeva 4.

Podjetje, katerega vam predstavljamo v tej nagradni slikanici, bo nagradilo 1 reševalca in ga povabilo na obisk v svoj kolektiv. Pomurski vestnik bo nagradil reševalce, ki bodo poslali pravilne odgovore na zastavljena vprašanja v celotni seriji naše nagradne slikanice »20 let svobode«.

Pomurski vestnik bo prispeval 13 nagrad v skupnem znesku 150.000.— Srečne reševalce pa bomo v prvem in drugem primeru določili z zrebanjem. Torej: Odgovoriti je potrebno kratko na tri zastavljena vprašanja v vsaki slikanici.

Razen tega bomo posebej nagradili reševalce, ki bodo poslali najboljši dopis o osebnosti ali dogodku iz NOB, katerega objavljamo v tej nagradni slikanici. Najboljši dopisi bodo tudi objavljeni v Pomurskem vestniku s podpisom avtorja.

Rok za dostavo rešitev in dopisov je 10 dni — t. j. do sobote pred tednom, ko bo izšla druga številka Pomurskega vestnika. Takrat bomo tudi objavili pravilne rešitve te nagradne slikanice.

Zrebanje bo opravljeno ob zaključku objavljanja celotne serije naših nagradnih slikanic.

Zdravnik brez šol

Vsakodnevni uspehi moderne medicine pri odkrivanju različnih bolezni, moderni načini zdravljenja, na drugi strani pa vse več bolezni, katerih primitivni narodi niti poznali niso, so vzroki, da človeštvo dvajsetega stoletja še vedno veruje v različne magične načine zdravljenja. Seveda ne moremo označiti teh z domačim zdravilstvom, ki pa kljub temu, da temelji na zdravilnih zeliščih, zaradi laičnosti »zdravnikov«, temelji večkrat na napačnih diagnozah.

Tudi v Bakovcih je »zdravnik brez šol«. Glas o njem je razširjen čez meje regije, presega celo okvirje države. Posebno ženske, baje, zaupajo v to domačo medicino. Zdravnik pa tudi ni od muh; bolezen ugotavlja na edinstven način in za vse bolezni enako. Proti oknu obrne stekleničko z urinom in, eden, dva, tri je diagnoza postavljena. In kar je pri vsej tej primitivni kurativi najvažnejše, bolniki z zaupanjem jemljejo zdravila.

Tistega dne, bilo je okrog pol dne, sem se tudi sam napotil v Bakovce, k »zdravniku«. Pa ne, da bi bil potreben njegove kurative. Ne, to ne! To je bil le sklep redakcije, ki je od mene zahtevala razgovor s tem edinstvenim človekom. Nekoliko zmeden, nekoliko v strahu, kot pri pravem zdravniku, sem obstal v majhni veži in izbiral vrata. Kuhinjska sem takoj spoznal in ker so prav od tam prihajali glasovi, sem potrkal. Oster »naprej« me je rešil treme in že sem stal v kuhinji. Kuhinja, kot toliko kmečkih kuhinj. Prvi vtis je bil zaradi pričakovanja preveč običajen. Kuhinja pa vendar ni bila tako običajna! Pogled na mizo, kjer so bile zložene vrečke za zdravila in tisti občutek pričakovanja, sta ustvarjala posebno vzdušje, kot takrat, ko se človek sreča z nečim nenaravnim, z nečim, kar je močnejše od njega in podzavestno draži živce ter pritiska grlo.

Ob mizi je stal možak bolj poznih let in... Anton Meglič, zdravnik brez šol. Oni prvi je bil menda pacient. Hitro se je poslovil,

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI V M. SOBOTI od 15. do 20. marca 1965.

Jožica Potočnik — tretjič, Mirka Zmazek — drugič, Rozalija Meolic — drugič, vsi iz Sole za zdravstvene delavce Murske Sobotice. Teodor Barbarič, Janez Fartelj, Teodor Kerčmar — petič, Janez Hül, Gizela Fartelj, Karolina Lazar, Marija Hül, Jožefa Banfi vsi iz Krnce. Ludvik Šiftar, Dioniz Luthar, Irena Veren, Kristina Papič, Helena Luthar, Marija Kūronja, Marija Siplič, Gizela Luteršmit vsi iz Sebeborca. Ludvik Karas iz Andrejca. Aleksader Vlah — petič, Lina Frumen — dvanajstič, oba iz Murske Sobotice. Marija Hašaj — četrtič iz Moščanec. Jože Jablanovec — dvajsetič iz Bakovec.

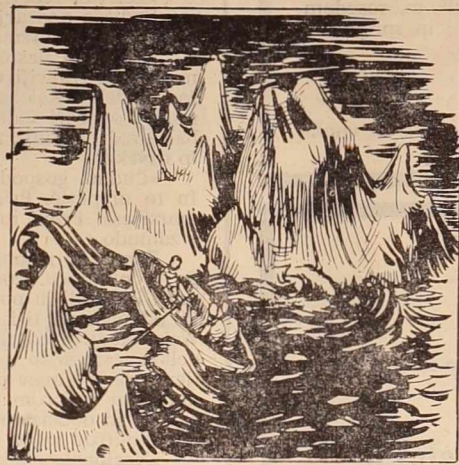
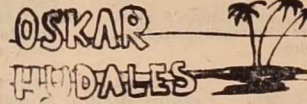
V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje **TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA**

jaz pa sem prišel »na vrsto«. Čeprav sem se predstavljal in mi je fotokamera bingljala z vratu, me Meglič mirno vpraša: »Kaj vam je? Imate vodo sabo?«
Ko sem se enkrat povedal, kdo sem in namen obiska, je možak nezaupljivo oprl male oči vame. »Kako, da se, kot nešolan človek ukvarjate z zdravilstvom?«
»Vedno me je zanimalo.«
»Kje ste se ga naučili?«
»Iz knjig.«
»Ste jih mnogo prebrali?«
»Mnogo. Mnogo sem jih imel; domačih, hrvaških in madžarskih. Te so mi njihovi žandarji vzeli.«
»Ljudje govorijo, da ste veliko potovali, je to res?«
»Če se temu reče potovanje, potem je res. Delal sem v Franciji,

na Madžarskem in v Nemčiji, veliko let. Največ kot poljski delavec.«
»In, od kdaj se tako aktivno ukvarjate z zdravilstvom?«
»Od zadnje vojne.«
»Katerih bolezni je največ v vaši praksi in katere zdravite?«
»Zdravim vse, največ pa je revmatizma.«
»Pa imate zdravilo proti revmatizmu?«
»Seveda, domače, iz zelišč.«
»Zelišča, nabirate sami?«
»Nekaj že, druge pa kupujem v drogeriji!«
»Katerih bolnikov je več, moških ali žensk?«
»Moških.«
»Kakšen bolniški okoliš pa imate?«
»Kaj pa vem! Nobeden ne pove

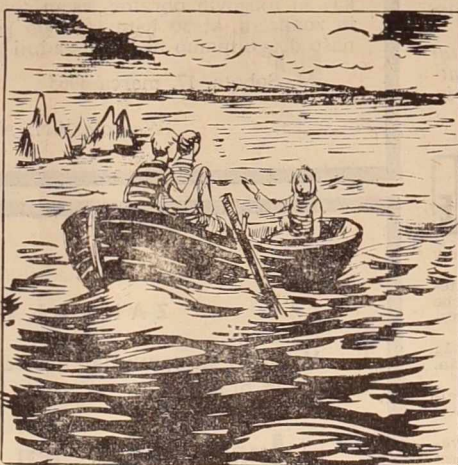
rad domačega kraja. Ugotavljam le po govoricah. Prihajajo od blizu in daleč, celo iz Zagreba in avstrijskega Graza.«
»Pa je veliko število vaših pacientov?«
»Zdaj več ne, ker so vsi zdravstveno zavarovani.«
»Se spomnite kakšne vesele zgodbe iz vaše prakse?«
»Neki bolnik, mislim, da je bil iz Petanjec, me je prosil zdravila za stegno, v katerem ga je močno trgalo. Dal sem mu masažo, ki mu je pomagala. Nekaj pa mu je ostalo in ker so tudi kravo začele boleti noge in ker veterinar nekaj dni po pozivu ni prišel, je tudi kravo z isto masažo mazal po nogah. Maža je pomagala tudi kravi, le veterinar se je jezil.«
Jože Sabjan

MED VULKANI IN ATOLI

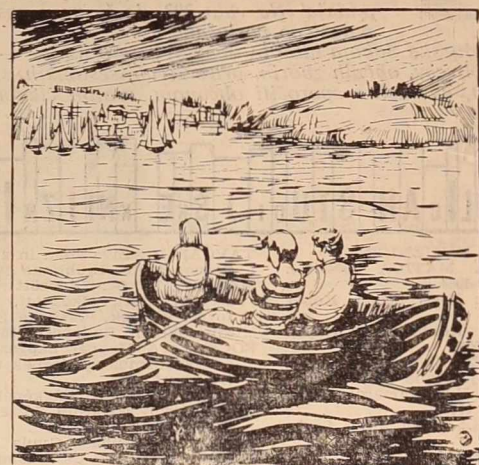
31

Medtem je Mihec popolnoma pozabil na čoln. Sele močno gunganje ga je opozorilo, da je rečni tok zanesel ladjico v morje med čeri. Urno je skočil k veslom. Prestati je moral težko preizkušnjo. Ni bil vajen voditi čolna po razburkanem morju. To je vedno opravljal Arijek. Valovi so grozili, da mu čoln zdrebo ob čerih. Mar se naj to res zgodi zdaj, ko se že bližajo koncu nevarne in tvegane poti? Ne! Stisnil je zobe. Kadar koli mu je hotelo razburkano morje nasaditi ladjico na skale, je napel vse moči in preprečil nesrečo. Moker od vode in znojna je nazadnje le spravil čoln v mirne vode odprtega morja. Zavriskal je od veselja.

32

Za Mihca so se začeli težki dnevi. Poleg svojega dela je namreč moral opravljati tudi tiste posle, ki jih je sicer opravljal Arijek. Od Micke tudi ni mogel pričakovati posebne pomoči. Morala je streči ranjencu. Arijek je bil šele četrty dan toliko pri sebi, da je sedel. Še vedno je bil prepričan, da bo moral umreti. Sele ko je mogel nekaj minut spet stati na nogah, se je prepričal, da se mu zdravje vrača. Od tedaj je hitro okreval. Ko je spet prišel za veslo, je dejal: »Ozdravila sta mi telo in dušo. Zdaj vidim, da je vera v čare samo prazna marnja.«
Telega Arijevega priznanja je bil Mihec tako vesel, da ga je objel in poljubil. Tudi Micke so zablestele oči.

33

Na nadaljnji poti so skoraj vsak dan leteli na kak otok ali celo skupino atolov. To je bilo Mihcu dokaz, da že plujejo proti Fidži-otočju. Nekega jutra so že ob vzhodu sonce zagledali na jugu dolgo temno proggo. »Bližamo se cilju!«
Čeprav so imeli ugoden veter, sta fanta zgrabila še za vesla. Hitro so pluli dalje. Kljub temu so se šele naslednjo jutro toliko približali otoku, da so mogli razločno videti mestece Suva ter številne čolne, jadrnice, parnike v njegovem pristanišču. Arijek se je zelo čudil temu prizoru. Še nikoli v življenju ni videl tako velike naselbine.

Petrošnik trgovsko podjetje na veliko in malo MURSKA SOBOTA

PRODAJALNA »USNJA«

V tej prodajalni vam nudijo:

- KOVČKE VSEH VRST
- ZAŠČITNE OBLEKE ZA MOTORISTE
- ZAŠČITNE OBLEKE ZA ŠKROPILCE
- SADNEGA DREVJA

MILAN FILIPČIČ:

REICHSTAG V PLAMENIH

Dimitrov vstane in vpraša, zakaj sodišče dovoljuje, da kot priče nastopajo taki zločinski tipi. Predsednik sodišča mora ukazati, da Hinza odstranijo iz dvorane.

Nastopi nova priča — Grothe. Sodišče smatra, da je to zelo važna priča. Dimitrov pazljivo ogleduje pričo in kaj kmalu ugotovi, da je Grothe psihopat — duševno bolan človek. Zdravniška komisija potrdi ugotovitev Dimitrova.

Nastopi priča Kämpfer. Sodni akti kažejo, da se ta priča že od mladih let ukvarja s krajo in da je bila kot tat že trikrat obsojena na strogi zapor.

In še naslednji — Lebermann. Pred sodiščem daje pri izpraševanju nasprotujoče si izjave in sodišče ugotavlja, da je temu vzrok omajano duševno stanje.

Dimitrov preide v napad. Zahteva pojasnilo, zakaj pred sodišče pozivajo take priče. Predsednik ga prekine. Dimitrov vztraja:

»Dovolite mi kot obtoženemu, da govorim. Stvari sem imenoval z njihovim pravim imenom. Razumljivo, da je to za obtožbo velika sramota, ker je večina njenih prič ali duševno bolna ali pa so zločinci.«

Dimitrov s svojimi vprašanji naravnost slači nacistične priče. Prisili jih, da vsi zmedeni begajo s svojimi pogledi po sodni dvorani, kot da iščejo pomoči. Priče prihajajo in zmedene odhajajo: 20 policistov, osem državnih uradnikov, šest provokatorjev in dva vohuna.

PRICE — NACISTIČNI POSLANCI

Tudi nastop treh nacističnih poslancev ne more rešiti obtožbe. Nastopijo Karwahne, Frey in Kroyer. Izpovedujejo da so v Reichstagu videli Torglerja skupno z Lubbejem in Popovom. Ze naslednji dan po požaru, ko so listi prinesli policijsko poročilo, so »spoznali«, da je požar zanetil Torgler. Odšli so na policijo in ga prijavi.

Dimitrov zahteva od Kroyera pojasnilo zaradi njegovih nasprotujočih si izjav v predhodni preiskavi, kjer je dejal, da je bil tisto noč pri Göringu, sedaj pred sodiščem pa pravi, da je bil pri Göringu naslednji dan. Kroyer zlobno odgovori: »Pet minut po polnoči, to pomeni jutri.«

Dimitrov skomigne ironično z rameni: »Pod jutri navadno razumemo nekaj drugega. Imam vtis, da so izpovedi priče lažne, da so izmišljene, potem ko je dobil ustrezajoča navodila.«

Vsem v dvorani je jasno, da Dimitrov namiguje na Göringa, od katerega je Kroyer dobil navodila.

Predsednik preti Dimitrovu, da mu bo odvzel besedo. Dimitrov pa že bliskovito napade celotno preiskavo. Poslancu Kroyeru, ki je sicer vdan nacistični funkcionar, ki se bavi z avstrijskimi vprašanji, postavlja Dimitrov naslednje vprašanje:

»Ali je priči poznano, da nacionalsocialisti delujejo v Avstriji ilegalno, da se poslužujejo lažnih potnih listov, ilegalnih stanovanj in da se njihov položaj v tem pogledu ne razlikuje od položaja, v katerem sem se znašel jaz kot bolgarski komunist v Berlinu? Ali ni njihovo delo za avstrijski nacizem prav tako ilegalno kot moje za bolgarski komunizem? Ali avstrijski nacisti ne tiskajo listov in letakov izven Avstrije in jih pošiljajo v Avstrijo? Ali priča ve, da avstrijski nacionalsocialistični funkcionarji živijo v Nemčiji in delajo za nacizem v Avstriji?«

Kroyer pobesni in vzklika: »Kakšno zvezo ima to s požarom? Jaz sem Nемеc in imam pravico delati v Avstriji. To treba ločiti.«

Dimitrov s sarkastičnim nasmešom pojasnjuje:

(Nadaljevanje prihodnjič)